

Pluimvee

2

Agri
dagen

De komende Agridagen met recordaantal standhouders

- Geen bewezen schadelijke gezondheidsgevolgen voor omwonenden van een veeteeltbedrijf
- Conceptkippen is geen synoniem voor traag groeiende kippen
- Eerste resultaten met onbehandelde hennen op het proefbedrijf

Bedrijf Coninx klaar
voor de toekomst

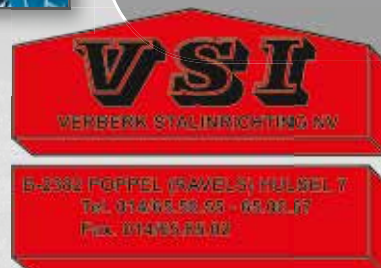

Verberk Stalrichting

Sterk in techniek. Slim in uitvoering.

VSI² met vestiging te Aalter
09 325 75 15
info@vsi2.be

www.vsi.be
info@vsi.be

Peter Sichien
+32 477 740 759
Johan van Heule
+32 475 62 36 75
Bart Vangampelaere
+32 475 62 36 73
Lex Steurs
+32 479 25 73 96

ROXELL®
www.roxell.com

Fancom®
www.fancom.com

ZIEHL-ABEGG
www.ziehl-abegg.com

Durft u van het **drinkwater** van uw dieren te drinken?

Gebruik
veilige en
geregistreerde
oplossingen!

Reiniging
Cid 2000

Met PT3,
registratie!
34078

Desinfectie
Cid Clean

Met PT3, PT4 en
PT5 registratie!
3109B

Drinkwater additief
Agrocid Super® Complete

CID LINES®
Believe in hygiene!

Gebruik biociden op een veilige manier. Lees voor gebruik altijd het etiket en de productinformatie.

BESCHERM UW DIEREN EN VERHOOG UW RENDEMENT www.cidlines.com

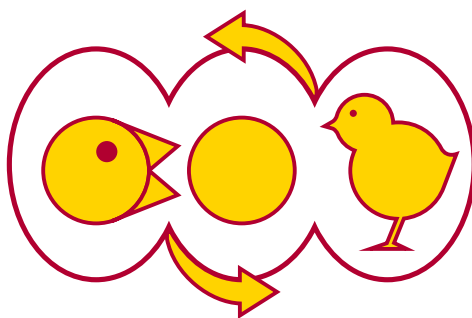
Plattelandsbewoners en pluimveebedrijven kunnen best wel naast elkaar wonen

De laatste tijd worden we heel vaak geviseerd als pluimveebedrijf wanneer we een nieuwe stal bouwen of een milieuvergunning aanvragen. Ook in West-Vlaanderen, waar heel wat intensieve landbouwbedrijven actief zijn, worden meer en meer actiecomités opgericht die protesteren tegen de komst of de uitbreiding van o.a. pluimveebedrijven. Omdat de gevolgen van veeteeltbedrijven op de gezondheid van omwonenden niet goed gekend waren, bestelde de West-Vlaamse député Bart Naeyaert een studie bij het ILVO om dit op een objectieve manier in kaart te brengen. Op een druk bijgewoonde studievoormiddag werden de conclusies weergegeven en verder in dit nummer vindt u meer details hierover. Samengevat kunnen we zeggen dat we best wel samen met onze burens in harmonie op het platteland kunnen vertoeven. Dit neemt niet weg dat we moeten blijven streven naar goed buurschap en oog moeten hebben voor soms kleine ergernissen die kunnen leiden tot enige spanning.

Respect voor pluimvee- en konijnenhouders mag er ook wel zijn van onze vertegenwoordigers en afnemers. Ongelooflijk hoe ik op overlegvergaderingen vertegenwoordigers soms zo denigrerend hoor spreken over onze pluimveeouders. Dit straalt zich ook af bij onze afnemers. Onlangs was er naast verbaal zelfs fysiek geweld tegenover een van onze afgevaardigden in de prijzencommissie. Als organisatie kunnen wij dit absoluut niet tolereren en vragen we dat de slachtersorganisatie dan ook maatregelen neemt en men respect opbrengt voor onze leden.

Eind januari was er de beurs Agro Expo in Roeselare, die nu ook een ontmoetingsplaats geworden is voor de pluimveesector. De stemming was opperbest ondanks het moeilijke afgelopen jaar. Uit de statistieken werd ook duidelijk dat de massale uitbreiding, zoals we ze de jaren voordien gekend hebben in onze sector, stabiliseerde. In 2017 noteerden we nog een stijging van 4% bij de opzet van eendagskuikens in de braad, daar waar dit de voorgaande jaren steeds rond de 10% lag. Navraag bij dienstverlenende bedrijven op vlak van vergunningen bevestigt ook dat de explosieve groei eruit is en we terug op een normale uitbreiding terugvallen. Met vraag en aanbod in evenwicht stemt dit ons gunstig voor het komende jaar!

VOOR UW **GOED** KIES:

BELGABROED NV
destrooper&moonen

KWALITEIT • SERVICE • RENDABILITEIT • FLEXIBILITEIT • ZEKERHEID

Keuze uit de meest rendabele mestrassen
Ondersteuning en advies voor:
Milieu • Mestbank • Sanitel-P • enz...
Vakkundige begeleiding aan vermeerderingsbedrijven

Belgabroed NV Steenweg op Hoogstraten 141 B-2330 Merksplas Tel. 014 63 31 62 Fax 014 63 53 35

INHOUD

3 Beurstijden

De tweede editie van de vernieuwde Agridagen wordt de grootste ooit. Op het moment van de persconferentie stond de deelnemersteller op 186; 32 meer dan in 2016! De pluimveehouderij, geconcentreerd in hal 4, blijft ook in 2018 één van de belangrijke poten. Een voorbeschouwing in dit nummer. Verder reeds een verslag van de succesvolle Agri-Expo beurs te Roeselare die meer en meer naar de veeteeltsector lonkt.

10 Bedrijfsreportage

In Kinrooi, niet ver van de Nederlandse grens, vernieuwde Jan Coninx zijn verouderd braadkippenbedrijf. Vijf jaar terug ging de eerste stal tegen de vlakte en vorig jaar kon uiteindelijk ook overgegaan worden tot afbraak van de twee resterende stallen en tot verdere nieuwbouw. Er verzezen drie mooie braadkippenstallen, met talrijke innovaties waarbij sterk rekening gehouden werd met de omgeving.

15 Legkippen met onbehandelde snavels: eerste resultaten

Het houden van hennen met onbehandelde snavels is een uitdaging waar ook Belgische opfokkers en leghennenhouders mee geconfronteerd worden. Op het Proefbedrijf Pluimveehouderij werd vorig jaar in hun voliëreafdeling een eerste toom opgezet. De resultaten zullen uitvoerig voorgesteld worden op de komende sectordagen, maar in dit nummer wordt een tipje (pluimje) opgelicht.

Colofon

Pluimvee is een uitgave van de Vereniging Voorlichting Pluimveehouders, vzw (VVP).

Hoofredactie: Luc Maertens
Burgemeester Maenhoutstraat 73 - Merelbeke
Tel. 09.252.36.77 - 0498 040691 - lucmaertens@skynet.be

Redactieleden: Ir. Johan Zoons, Dirk Mertens, Drs E. Pierré, Jaak Reyners, Ir. Karolien Langendries, Ir. Luc Maertens, Prof. Dr. Marc Heyndrickx, Ir. Hilde De Wachter, Danny Coulier, Clem Reynders, Dr. ir. Evelyne Delezie, Ir. Bruno Vandorpe

Administratie VVP: Jolien Lafaut
Oostendsesteenweg 217A - 8000 Brugge - Tel. 0474.619808
secretariaat@pluimvee.be - BTW BE 0406 909 555

Abonnementen: Jolien Lafaut
Steeds voor een jaargang: 95€ (België) - Buitenland: prijs op aanvraag

Advertenties: Luc Maertens - 0498 040691 - advertenties@pluimvee.be

Verantwoordelijke uitgever: Jolien Lafaut
Oostendsesteenweg 217A - 8000 Brugge

Vormgeving: Grafische Vormgeving bvba

Drukkerij: Aerts bvba

Website Pluimvee: www.pluimvee.be

Overname artikels: alle bijdragen en advertenties verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de inzender. Overname van artikels uit deze periodiek is enkel toegestaan mits toestemming van de redactie.

Disclaimer: Pluimvee is een uitgave van VVPvzw, opgesteld om te voorzien in de informatiebehoefte onder pluimveehouders. Wij wijzen iedere aansprakelijkheid ten aanzien van de juistheid, volledigheid en actualiteit van de geboden informatie uitdrukkelijk van de hand. VVP is niet aansprakelijk voor het gebruik van de informatie in deze publicatie.

1 Standpunt

3 Beurstijden

6 Milieu

8 Gezondheidsstudie

10 Bedrijfsreportage

15 Legkippen

16 Conceptkippen

19 Testimonial

20 Diergeneeskunde

24 Juridisch

26 Huisvesting legkippen

28 Pluimveeonderzoek

31 Berichten

32 Agro Expo

32 Busreis

36 Kort nieuws

38 Marktcommentaar

40 Marktprijzen

Agenda

16-18 februari 2018: Agri-Dagen te Ravel

—

20 februari 2018: Studievergadering
Landsbond West Vlaanderen te
Roeselare (Reo-Veiling): 'Rechten en
plichten bij controles'.

—

6-8 maart 2018: Landbouwdagen Intensieve
Veehouderij te Venray (Nederland)

Agridagen meer dan ooit springlevend!

Tweede editie vernieuwde vakbeurs de grootste ooit

tekst: Clem Reynders

beeld: Luc Maertens

De tweede editie van de vernieuwde Agridagen wordt de grootste ooit. Dat werd niet zonder trots meegedeeld door voorzitter Georges Vankeerberghen tijdens een druk bijgewoonde persconferentie in het gemeentehuis van Ravels, sinds 2016 de thuishaven van deze vakbeurs.

Groter dan ooit? Inderdaad. Op het moment van de persconferentie stond de deelnemersteller op 186; 32 meer dan in 2016! De pluimveehouderij, geconcentreerd in hal 4, blijft ook in 2018 een van de belangrijkste poten.

Aantal deelnemers: plus 32!

We gaan hier niet de hele geschiedenis van de Pluimveedagen en de Agridagen oprakelen. Maar het is wel goed om weten dat deze vakbeurs in de jaren zestig van de vorige eeuw in de schoot van onze provinciale vereniging van de Antwerpse pluimveehouders werd gecreëerd. In 2008, met als doel de verbreding te realiseren, werd voor een nieuwe, dynamische aanpak gekozen. De Pluimveedagen werden in 2008 omgedoopt tot de Agridagen. Na vier, toch wel blikvangende edities, werd duidelijk dat het organiseren van een vakbeurs voor de provinciale vereniging een te zware

Het organisatorisch team o.l.v. Georges Van Keerberghen (r) en Gunther de Mey (2de van links).

taak was. De VZW Werktuigendagen, een Boerenbondorganisatie, stapte vervolgens in het verhaal met als resultaat dat in 2014, op een nieuwe locatie in Weelde, de eerste editie van de vernieuwde Agridagen plaats had. Meteen een succes!

Dit succes doortrekken tijdens de tweede editie was de uitdaging. En dat is duidelijk gelukt. Met een winst van 32 exposanten, half januari, mogen we wel stellen dat de Agridagen springlevend zijn. Voor deze editie wil de organisatie ook Nederlandse bezoekers, vooral uit Noord-Brabant, aantrekken. Er werden

positieve contacten gelegd met de vakorganisaties in Nederland die de nodige ruchtbaarheid aan de vakbeurs zullen geven. Intussen wordt ook al vooruitgeblikt naar 2020. De organisatie wil dan ook de sector van de sportpaarden bij het gebeuren betrekken.

Crelan als hoofdsponsor

Tijdens zijn welkomwoord wees voorzitter Georges Vankeerberghen er op dat Crelan voor zijn organisatie niet onmiddellijk een evidente sponsor is. De vzw Werktuigendagen die ook al organisator is van de Werktuigendagen in Oudenaarde en Agriflanders gaat inderdaad klassiek in zee met KBC als hoofdsponsor. Crelan had echter zijn naam al in 2008 als hoofdsponsor aan de vakbeurs verbonden. En die samenwerking blijft voorlopig verder lopen. Zo zal Crelan ook nog als hoofdsponsor fungeren tijdens de editie van 2020.

*Met een stijging van
32 exposanten is de
editie 2018 de
grootste ooit!*

Hal vier wordt de ontmoetingsplaats voor de pluimveehouders. Onze organisatie is aanwezig (stand 4422).

Verkeerberghen toonde zich niettemin tevreden over het partnership met deze loyale partner.

Stef Mertens van Crelan benadrukte dat zijn financiële instelling vandaag de hoofdsponsor is van Agribex, de belangrijkste indoorbeurs voor de mechanisatie, Libramont, de grootste Europese outdoor landbouwbeurs, en de Agridagen, de grootste indoorbeurs in... de Kempen.

Seminaries in de lift

De Agridagen profileren zich als een vakbeurs voor de intensieve veehouderij gekoppeld aan mechanisatie op erfniveau. In het verleden werden met succes diverse seminars opgevoerd. Die formule wordt voor deze editie nog uitgebreid. Er staan niet minder dan 5 seminars gepland waaronder op de openingsdag, 16 februari, om 18u15, het seminarie pluimveehouderij met als thema "Crisiscommunicatie; hoe pakken we dit aan?".

De plaatsten voor deze seminars zijn beperkt tot 250 deelnemers. Snel (gratis) inschrijven is de boodschap. Dit gebeurt via de website, www.agridagen.be en doorklikken naar "inschrijving seminars". Over de inhoudelijke aspecten van het seminarie Pluimvee vindt de lezers elder in dit nummer de nodige informatie.

Voor onze lezers vestigen we graag de aandacht op een tweede seminarie dat over de biologische veehouderij handelt. Dit heeft plaats op zondag 18 februari, 10 uur.

Nog even het overzicht van de seminars:

Vrijdag 16 februari: rundveehouderij (10 uur) en pluimvee (18u15), Verbrede Landbouw, inspiratie en netwerksessie, (13u30).

Crelan (hier vertegenwoordigd door Stef Mertens) blijft de hoofdsponsor van de Agridagen en alhoewel geen evidente partner voor de organisatoren, toch kunnen ze elkaar goed vinden in deze samenwerking.

Zaterdag 17 februari: varkenshouderij (10 uur)

Zondag 18 februari: biologische veehouderij (100 uur).

Pluimveehouderij in hal 4

De pluimveehouderij blijft ook voor deze editie een belangrijke poot op de vakbeurs. De bedrijven die direct met de pluimveehouderij te maken hebben vindt de bezoeker overwegend in hal 4 met deelnemers uit de toelevering, veeteelt, voedersector, stallenbouw en -inrichting. Uiteraard kan de bezoeker ook in de andere hallen bij bedrijven uit onze sector terecht. Zo zal bijvoorbeeld de firma Spoormans in de stand van Aveve (hal 2) aanwezig zijn.

Als we de exposantenlijst overlopen zien we dat de pluimveehouderij, en we hebben het dan over bedrijven die voor 100% of voor een belangrijk deel actief zijn in de sector, met een 40-tal bedrijven deelneemt. Dat is een mooi cijfer dat voldoende garanties biedt voor de bezoeker om professionele informatie op te doen. De sector stallenbouw

en -inrichting is met 46 deelnemers samen met "diensten" (27) de belangrijkste groep.

Praktisch

De Agridagen worden officieel geopend op 16 februari, rond 15u30. Europees Parlements lid Marianne Thyssen zal de opening verrichten die gevolgd wordt door de traditionele rondleiding.

De Agridagen hebben plaats in Ravels, Weelde Depot, Geeneinde 54, tijdens het laatste weekend van de krokusvakantie. De parkings zijn via wegwijzers goed aangeduid. Een shuttlebus brengt de beursganger naar de vakbeurs.

Persmoment van Belgabroed

Belgabroed maakt van de Agridagen gebruik om met enkele primeurs uit te pakken. Dit gebeurt op vrijdag 16 februari om 17 uur, in hal 5. De jongste tijd bewoog er inderdaad veel bij Belgabroed dat tijdens de beurs pers en uiteraard ook de bezoekers wil informeren over de nieuwste ontwikkelingen.

Agridagen maakt al plannen voor 2020. Dan komen ook de sportpaarden in beeld.

Wie een verminderingskaart heeft kan de beurs voor 6 euro bezoeken. Anders betaal je 11 euro. Kinderen onder de 12 jaar zijn gratis.

De vakbeurs is onderverdeeld in 4 hallen; samen goed voor een netto standruimte van 9000 vierkante meter.

De meeste standhouders komen uit België (140) gevolgd door Nederland (40).

Naast de seminars is er nog een omvangrijk randprogramma. Vrijdag heeft de interprovinciale varkensprijskamp plaats. Op zaterdag is er de tweede juniorshow voor het Holsteinras (pinken) die op zondag afgesloten wordt met een wedstrijd. Alles heeft plaats in de piste van hal 5.

Ravels: landbouwgemeente

Walter Luyten, burgemeester van Ravels, is gelukkig dat de Agridagen in zijn gemeente, in het vroegere legerdepot, een vaste stek heeft gevonden. Ravels leeft intens mee met dit initiatief dat blijkbaar ook de plaatselijke bevolking aanspreekt.

“Tijdens de vorige editie,” vertelt Luyten, “hebben we hier aan de balie in het gemeentehuis niet minder dan 800 toegangskaarten verkocht wat er op wijst dat ook onze inwoners interesse hebben voor deze vakbeurs.”

Luyten wees er verder op dat Ravels nog een echte landbouwgemeente is. Ravels beslaat 9500 ha waarvan de helft wordt ingenomen door landbouwgronden. De gemeente telt nog 240 actieve landbouwbedrijven.

“En die willen we,” vervolgde Walter Luyten, “een toekomstperspectief bieden.

Broecrij | Couvoir

DAVID_{NV}

**Bezoek ons
op de Agridagen te Ravels
op 16, 17 en 18 februari
2018.**

U kan ons vinden op
standnummer 4311.

Meer info
www.broeierijdavid.be

Best beschikbare technieken voor de pluimveehouderij

tekst: Dries Beheydt – DLV

Begin 2017 werden er op Europees niveau nieuwe 'best beschikbare technieken' of BBT's voor intensieve veeteelt vastgelegd. Aan de BBT-conclusies zijn verschillende verplichtingen verbonden waaraan deze bedrijven moeten voldoen. In de pluimveehouderij zijn deze van toepassing voor wie vergund is voor meer dan 40.000 stuks pluimvee.

BBT-conclusies

In Vlaanderen kennen we al sinds 2006 de 'best beschikbare technieken' of BBT's voor de veeteelt. Deze studie werd opgesteld door VITO en beschrijft welke technieken gebruikt moeten worden om zo weinig mogelijk milieu-impact te hebben. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de kostprijs en de praktische haalbaarheid van de technieken. Een Europees onderzoekscentrum heeft samen met verschillende experts deze technieken herzien voor de intensieve veeteelt. Dit onderzoek werd gebundeld in een uitgebreide BBT-studie, de BREF. De conclusies hiervan bevatten een aantal algemene bepalingen over voeder, mest, water, energie en huisvesting. Daarnaast zijn er ook nieuwe ammoniakplafonds en uitscheidingscijfers opgelegd en verplichtingen rond monitoring en rapportering.

Vanaf wanneer en voor wie

De BBT-conclusies van dit onderzoek

werden in februari 2017 gepubliceerd en gelden voor alle GPBV-bedrijven in Europa. In de pluimveehouderij zijn dit de bedrijven met meer dan 40.000 stuks pluimvee. Aangezien die rubriek in de vergunning aangeduid is met een 'X', spreekt men over X-bedrijven. Nieuwe X-bedrijven moeten onmiddellijk voldoen aan de BBT-conclusies, terwijl de bestaande X-bedrijven nog tijd krijgen tot februari 2021. Een bedrijf wordt pas als 'bestaand bedrijf' beschouwd als het al vergund was als GPBV- of X-bedrijf voor 21 februari 2017. Als voorbeeld nemen we een bedrijf dat al 15 jaar een vergunning heeft voor 20.000 leghennen. Als dit bedrijf vandaag een uitbreiding aanvraagt van 30.000 leghennen zal het de drempel van 40.000 stuks pluimvee overschrijden en wordt het een GPBV- of X-bedrijf. In dit geval spreken van een 'nieuw X-bedrijf' en zijn ook alle BBT-conclusies onmiddellijk van toepassing. De BBT-conclusies worden binnenkort opgenomen in Vlare III, waarmee de Europese wetgeving dus wordt verankerd in onze Vlaamse wetgeving. De publicatie van de Vlare III-aanpassingen wordt begin maart verwacht.

Nieuwe ammoniakplafonds

De BBT-conclusies bevatten nieuwe ammoniakplafonds waaraan elke stal moet voldoen. Sinds 2011 moeten nieuwe stallen ammoniakemissiearm uitgevoerd worden, deze voldoen ook allemaal aan de nieuwe regelgeving. Bij de traditionele kippenstallen voldoen enkel de klassieke legbatterijen en legkippen met grondhuisvesting niet aan de nieuwe normen. De klassieke legbatterijen zijn al sinds 2012 verboden en traditionele stallen met grondhuisvesting voor leghennen komen maar zelden meer voor in Vlaanderen. Voor de bedrijven die nog zulke stallen uitbaten volstaan enkele maatregelen voor mestverwijdering om toch te voldoen. Voor eenden en kalkoenen zijn geen

emissieplafonds opgelegd, dus alle pluimveestallen kunnen voldoen aan de nieuwe ammoniakplafonds.

Verscherpte uitscheidingswaarden mest

Bij het indienen van de jaarlijkse mestbankaangifte moet bepaald worden hoeveel nutriënten (stikstof en fosfor) er in het voorgaande jaar uitgescheiden zijn door de dieren. Dit kan berekend worden met forfaitcijfers, veevoederconvenant of regressie. In de nieuwe BBT-conclusies zijn nu grenswaarden opgenomen voor die jaarlijkse uitscheiding van stikstof en fosfor. Deze liggen lager dan de forfaitcijfers van de mestbank voor zowel legkippen als slachtkippen. Concreet betekent dit dat de uitscheiding van legkippen berekend zal moeten worden via regressie, bij slachtkippen zal er keuze zijn tussen veevoederconvenant of regressie. Voor kalkoenen is het forfaitcijfer voor fosfor ook te hoog om te voldoen, maar daar is geen veevoederconvenant of regressieberekening mogelijk. Een oplossing hiervoor is om fosforarm voeder te geven aan de

kalkoenen. De voederattesten leveren dan voldoende bewijs dat er voldaan is aan de BBT-conclusies. Voor de nieuwe X-bedrijven moet er dus extra opgelet worden bij de mestbankaangifte van dit jaar, voor de bestaande X-bedrijven zijn de BBT-conclusies pas in 2021 van toepassing.

Monitoring en rapportering

Volgens de BBT-conclusies moeten jaarlijks een aantal zaken bijgehouden worden. Het gaat onder andere over het waterverbruik, de gemiddelde dierbezetting, de geleverde voeders, het energieverbruik, enz. Hiervan wordt al veel doorgegeven aan de overheid via de mestbankaangifte, de wateraangifte en het IMJV. Daarnaast moet ook jaarlijks een inschatting gemaakt worden van de ammoniak-, geur-, en stofemissie. Dit kan berekend worden op basis van vaste emissiecijfers en wijzigen dus enkel als er een verandering op het bedrijf wordt doorgevoerd. De jaarlijkse emissies zullen gerapporteerd moeten worden aan de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving. Hoe en wanneer dit precies moet gebeuren is nog niet duidelijk.

Evaluaties

Voor alle X-bedrijven die sinds februari 2017 een wijziging van de vergunning aangevraagd hebben, werd al afgetoetst of het bedrijf voldoet aan de BBT-conclusies. Maar ook voor wie geen aanvraag indiende, is al een evaluatie opgestart door de overheid. Deze wordt uitgevoerd door

Nieuwe X bedrijven met meer dan 40.000 stuks pluimvee moeten onmiddellijk voldoen aan de BTT regelgeving terwijl bestaande bedrijven nog respijt krijgen tot 2021.

afdeling GOP van Dienst Omgeving, vroeger gekend als LNE. Alle X-bedrijven hebben ondertussen een brief ontvangen om de start van de evaluatie te melden. Door een fout bij de drukker was het adres in de hoofding verkeerd, maar dit werd met een tweede brief rechtgezet. Voor de evaluatie gebruikt de overheid voornamelijk informatie uit de vergunning. Er worden hiervoor dus geen bezoeken ter plaatse voorzien. Als er toch extra informatie nodig is neemt de overheid hiervoor contact op met het bedrijf. Na de evaluatie ontvangt het bedrijf een verslag met de resultaten. Ondertussen zijn de eerste

evaluaties al achter de rug en hebben deze bedrijven hun verslag al ontvangen.

Conclusie

Door de oplossingen in verband met de nieuwe ammoniakplafonds en de uitscheidingscijfers kunnen alle bedrijven voldoen aan de BBT-conclusies. Toch betekent deze regelgeving dat er extra aandacht moet besteed worden aan monitoring, rapportering, de mestbankaangifte, enz. De nieuwe X-bedrijven moeten hier nu al rekening mee houden, voor de bestaande X-bedrijven is er nog uitstel tot 2021.

Vangploegen nodig voor het verladen van bedrijfspluimvee?
International Poultry Services regelt het voor u!

IPS **INTERNATIONAL
POULTRY
SERVICES**

www.ipsbv.com

Amentstraat 17A

6039 RA Stramproy (NL)

+31(0)495-563 599

sales@ipsbv.com

Werkgebied: Nederland | België | NRW

**NEN
4400-1**

Geen bewezen schadelijke gezondheidsgevolgen voor omwonenden van een veeteeltbedrijf

tekst: Karolien Langendries

ILVO voerde, in opdracht van de provincie West-Vlaanderen een overzichtsstudie uit om na te gaan wat het effect is van een veeteeltbedrijf op de gezondheid van de omwonenden. Uit die studie is nu gebleken dat er momenteel geen wetenschappelijk bewijs is dat wonen in de omgeving van een veeteeltbedrijf schadelijk zou zijn voor de gezondheid. Wel werden enkele punten vernoemd waar verder onderzoek gewenst is.

Bij het uitoefenen van dierlijke productie worden een aantal stoffen geproduceerd die kunnen vrijkomen uit de stal. Emissie van ammoniak, fijn stof en geur zijn onderhevig aan wettelijke normen.

Bronnen van ammoniak

De belangrijkste bron van ammoniakemissie in Vlaanderen is dierlijke mest. In 2015 was dit goed voor 84% van de totale ammoniakemissie of 37.129 ton per jaar. Dit percentage wordt voornamelijk veroorzaakt door varkens (49%), runderen (41%) en slechts voor **9% door pluimvee**. De ammoniakemissies zijn de laatste jaren sterk gedaald door het emissiearm aanwenden van de mest en het invoeren van ammoniakemissiearme (AEA) stallen voor varkens en pluimvee. In 2015 werden 24% van de varkens en 43% van de kippen gehuisvest in een AEA-stal.

De raadzaal van het Brugse Provinciehuis zat afgeladen vol. Ook leden van verscheidene actiecomités tekenden present.

Concentratie zuivere ammoniak laag

Het vrijkomen van zuivere ammoniak veroorzaakt geen schade voor omwonenden. De maximale concentratie die berekend werd voor Vlaanderen, lag zo'n **10 keer lager** dan de chronische referentiewaarde. Het moet wel gezegd worden dat er geen meetpunten zijn in de nabijheid van een stal, en dat de waarden via modellering worden bekomen. Ook geldt dit besluit enkel wanneer er geen interactie met andere stoffen plaatsvindt.

Ammoniumzouten

Wanneer ammoniak reageert met bv zwavelzuur, salpeterzuur of waterstofchloride (die afkomstig zijn van niet-landbouwbronnen), wordt secundair stof in de vorm van ammoniumzouten gevormd. Dit is een algemeen probleem, en dus **niet specifiek voor omwonenden** van een stal.

Fijn stof

Een ander groot knelpunt blijft fijn stof. Hoe kleiner de deeltjes fijn stof zijn, hoe dieper ze in de luchtwegen kunnen doordringen. Voor de kleinste deeltjes PM10 en PM2,5 (stofdeeltjes kleiner dan resp. 10 µm en 2,5 µm), is de **veeteelt** verantwoordelijk voor zo'n **15%**, resp. **5%** van de **totale PM10 en PM2,5-emissie** in Vlaanderen. **Huishoudens** zijn verantwoordelijk voor 40%, resp. 56%. Blootstelling aan fijn stof kan een negatief effect hebben op de longen en het centraal zenuwstelsel en kan cardiovasculaire aandoeningen veroorzaken. De

**PLUIMVEE DRAAGT VOOR
SLECHTS 9% BIJ AAN DE
AMMONIAKEMISSION
AFKOMSTIG VAN
DIERLIJKE MEST**

onderzoekers vinden het wenselijk om het gecombineerd effect van fijn stof met o.a. ammoniak ver te bestuderen.

ONDUIDELIJK OF ENDOTOXINES NEGATIEVE OF POSITIEVE EFFECTEN HEBBEN

Luchtwassers

Om fijn stof zoveel mogelijk te reduceren, moeten veeteeltbedrijven gebruik maken van de best beschikbare technieken (BBT). Er is wel een verschil tussen varkens- en pluimveestallen. In Vlaanderen zijn zo'n 11% van de varkens gehuisvest in een stal met luchtwassystemen. Deze halen zeer goede resultaten (reductie tot 80% voor PM10 en tot 75% voor PM2,5). Voor pluimvee bestaat er onenigheid over de haalbaarheid van deze systemen in de (stofrijke) pluimveestallen. Toch begint dit in Nederland en Duitsland meer en meer ingang te vinden en worden (Duitse) certificaten uitgereikt voor gebruik van bepaalde luchtwassers in pluimveestallen.

Geur

Tot slot is ook geur gereguleerd in Vlaanderen. De geur bij een veeteeltbedrijf komt voornamelijk vrij door afbraak- en verteringsprocessen in het diervoeder, de dieren zelf en de mest. Geur is uiteraard een **lokaal fenomeen** dat een gevoel van onbehagen creëert en op psychisch vlak lijden kan veroorzaken. MER-plichtige bedrijven moeten een **inschatting** maken van de geuremissie uit hun stal op basis van modellering. Indien nodig kunnen bijkomende geurbepalende maatregelen worden opgelegd.

Sanitaire risico's

Ook de sanitaire risico's voor de omwonenden werden onderzocht in de studie. Het is **weinig waarschijnlijk** dat pathogenen zoals bacteriën, virussen, schimmels en parasieten die aanwezig kunnen zijn bij de dieren (*Salmonella*, *Campylobacter*, *E. coli*), zich **via de**

lucht verspreiden naar omwonenden. Wel bestaat het risico dat deze in de **voeding** of in de **ruimere leefomgeving** (mest, water) terechtkomen wat het dus een probleem maakt voor de algemene gezondheid en niet specifiek voor de omwonenden.

Q-koorts

Een uitzondering wordt hierbij voorzien voor Q-koorts, maar dan wel énkél bij een epidemie. Q-koorts is een bacteriële besmetting die leidt tot verwerpingen bij kleine herkauwers. Het FAVV legt uiteraard in geval van een epidemie extra maatregelen op om de volksgezondheid te beschermen.

Longontsteking door endotoxines?

Uit een Nederlands onderzoek kwam naar voor dat er in de buurt van een veeteeltbedrijf meer longontstekingen zouden voorkomen. Zij wezen endotoxines aan als veroorzaker. Endotoxines zijn onderdelen van een bacteriële cel en komen vrij wanneer deze cel afsterft. Volgens het ILVO is het **onwaarschijnlijk** dat louter endotoxines de oorzaak zouden zijn van deze longontstekingen. Endotoxines die vrijkomen uit de stal worden meestal **gebonden aan de grovere stoffracties** en blijven dus in de bovenste luchtwegen hangen bij inademing (en gaan dus niet tot in de longen).

Positief effect?

Bovendien worden er in literatuurstudies zelfs positieve effecten aangetoond van deze endotoxines, met name een **bescherming tegen astma en allergieën**. ILVO wijst erop dat er in de Nederlandse studie ook andere omgevingsfactoren aanwezig waren zoals een verschil in hoeveelheid fijn stof afkomstig

Eva Brusselman: “Fijn stof blijft een groot probleem, maar statistieken tonen aan dat huishoudens dit veel meer produceren dan de veeteeltsector.”

van niet-landbouwbronnen. Gezien het momenteel onmogelijk is om een uitspraak te doen over een negatief of positief effect, is dit ook een punt waar verder onderzoek gewenst is.

Besluit

De **impact op de gezondheid** van het wonen in de omgeving van een veeteeltbedrijf lijkt op het eerste zicht **beperkt** te zijn. Toch zijn er een **aantal zwakkere punten** in de studie aan het licht gekomen waaronder het **gebrek aan meetpunten** in gebieden met intensieve veehouderij. Via modellering wordt dan een schatting gemaakt, maar naar de toekomst toe zouden hier toch wat extra meetpunten moeten ingepland worden. Ook de eerder aangehaalde ‘twijfelpunten’ dienen verder onderzocht te worden.

Toekomst

Hoe dit onderzoek naar de toekomst gevoerd zal worden in Vlaanderen, zal verder besproken worden in een **workshop** begin februari. Indien u graag de volledige studie bekijkt, kan dit op https://www.west-vlaanderen.be/sites/default/files/2018-01/Studie_IntensieveVeeteelt.pdf.

**AANTAL MEETPUNTEN
IN INTENSIEVE
VEEHOUDERIJGEBIEDEN
MOETEN STIJGEN**

Het volledig vernieuwde bedrijf van Jan Coninx is klaar voor de toekomst

tekst en beeld: Luc Maertens

In Kinrooi, niet ver van de Nederlandse grens, baat Jan Coninx reeds meer dan 10 jaar een braadkippenbedrijf uit met 3 verouderde stallen. Vijf jaar terug ging de eerste stal tegen de vlakte en vorig jaar kon uiteindelijk ook overgegaan worden tot afbraak van de twee resterende stallen en tot verdere nieuwbouw. Er verreezen drie mooie braadkippenstallen, met talrijke innovaties waarbij sterk rekening gehouden werd met de omgeving. Voorafgaand aan de opendeurdag gingen we kijkje nemen en hadden een gesprek met de bedrijfsleider en enkele van de partners in het project.

Bedrijfschets

Om de leefbaarheid van zijn bedrijf te vergroten en te garanderen voor de toekomst stond Jan Coninx (38) voor 2 uitdagingen. Enerzijds opschaling van de capaciteit (tot 120.000 dierplaatsen) maar anderzijds ook sterk rekening houden met het nabijgelegen woongebied met landelijk karakter. Afbraak van de bestaande oude stallen lag voor de hand. Het bekomen van de nodige vergunningen voor de nieuwbouw was minder vanzelfsprekend.

Voor het milieueffectenrapport en de opmaak van de omgevingsvergunningsaanvraag deed Jan Coninx een beroep op **BE & Partners**. Sinds vorig jaar zijn de vroegere bouw- en milieuvergunningsaanvraag

Het gezin Coninx met Jan en echtgenote Sofie en hun 2 zoontjes voor de nieuwe stallen.

De stallen ogen bijzonder fraai in de omgeving mede door de polysterramen in de zijgevels.

samengevoegd tot één omgevingsvergunningsaanvraag. Het project van de familie Coninx werd volledig digitaal ingediend volgens deze nieuwe procedure en is hiermee de eerste omgevingsvergunnings-

aanvraag die behandeld en vergund werd in de provincie Limburg. Waar de vroegere milieuvergunning voor maximaal 20 jaar werd afgeleverd, is de bekomen omgevingsvergunning van onbepaalde duur.

Achteraan de stallen is er een hoge aanbouw waarin de Reventa ventilatiekokers met een uitlaathoogte van 10 meter geplaatst zijn. Zicht bovenaan.

Binnenzicht achteraan de stal van de stofbak met de ventilatiekokers en de automatisch afsluitbare rolluiken.

In de gezamenlijke technische ruimte zorgen de Stienen PL9500 Touch computers samen met de PFA-9200 voercomputer voor aansturing van de verschillende processen.

Het plafond is mooi afgewerkt met aluminium geprofileerde platen. Bemerkt verder de Réwenta voerpannen en de lichtstraat over de ganse lengte.

Een VGF-Technics warmtewisselaar is halverwege aan de zijkant van iedere stal geplaatst.

Jan Coninx werkt tot grote tevredenheid op contractuele basis samen met De Heus voeders.

De stallen

Wat onmiddellijk opvalt bij het zien van de 2 nieuwbouwstallen is de lichtstraat in de zijgevels en de hoge aanbouw achteraan waarin de ventilatiekokers geplaatst

zijn. Om de uitbreiding vergund te krijgen moesten er extra maatregelen genomen worden om mogelijke geurhinder in het nabijgelegen woongebied te voorkomen. Om deze reden werd gekozen voor het

plaatsen van 2 x 8 Reventa ventilatiekokers met een uitlaathoogte van 10 meter die ervoor zorgen dat geurcomponenten beter verdund worden in de hogere luchtlagen.

Jan Coninx hecht veel belang aan een mooie en esthetische afwerking. De stallen (106 x 19m), gebouwd door **bouwbedrijf Th. v.d. Linden** uit Mill (NL), met prefab geïsoleerde betonelementen met baksteenmotief, ogen bijzonder fraai. Ook de grote 'schouw' is hiermee opgetrokken en maakt dat de ventilatiekokers aan het zicht onttrokken worden.

Voor de afwerking binnenin werd gekozen voor aluminium geprofileerde plafonds omwille van voordelen voor schoonmaak, ongediertebestrijding en isolatiewaarde.

Lichtstraten

"Het dak wilde ik niet schenden door er lichtpanelen aan te brengen maar door over de ganse lengte van de zijgevels polyesterkozijnen en dubbelglas te voorzien komt er veel natuurlijk licht binnen. Hiermee ben ik voorbereid op eventuele toekomstige eisen of wetgeving", aldus Jan Coninx. "Dit brengt wel een aanzienlijke investering met zich mee van bijna een euro per braadkippenplaats".

Dat Jan Coninx een 'pietje precies' is, komt niet alleen tot uiting in de veeleisendheid qua afwerking maar o.a. ook in de voorziening van een sanitaire ruimte voor de vangploegen en een kadaverkoeling. Voor dit laatste investeerde hij in de MS Carcass Cooler single van **MS Schippers**. Deze ondergrondse koeler biedt de mogelijkheid om kadavers langer discreet en gekoeld op te slaan. De natuurlijke grondkoeling en de geïsoleerde betonputwanden en deksels leiden direct tot lagere energiekosten en voorkomen stankoverlast.

Inrichting

De volledige inrichting van de stallen werd, tot grote tevredenheid van Jan, uitgevoerd door **Droeshaut NV**. Valénta voerpannen met lage instap, Impex nippels met spoeling, Strix LED verlichting en verder hogedrukkoeling zijn aanwezig. Vooraan in het centrale technisch lokaal zijn de Stienen PL9500 Touch stalcomputers ingebouwd in een centraal paneel, samen met de PFA-9200 voercomputer. Ze sturen de verschillende processen aan.

De betonvloer is perfect afgewerkt en Jan vertrouwd me een specialke toe. Vooraleer

Voor de kadaverkoeling werd gekozen voor de ondergrondse MS Carcass Cooler van MS Schippers.

de vloer te gieten werd heeft hij rondom rond een L-ijzer aangebracht tegen de buitenmuur. Hierdoor wordt vermeden dat er een spleet is die insijpelen van vocht naar ondergrond of toegang van kevers mogelijk maakt als het beton iets krimpt. In het kader van salmonellapreventie bijzonder nuttig.

Warmtewisselaars en ventilatie

Aan beide nieuwbouwen is een **VGF-Technics** warmtewisselaar geïnstalleerd. Deze is centraal aan de gevel geplaatst en de inkomende warme lucht wordt opgevangen door een 'gordijn' in de nok en verder links en rechts homogeen verspreid door ventilatoren.

De afzuigventilatoren achteraan in de kokers zijn in een ruimte geplaatst afgesloten door rolluiken. Eens de ventilatiebehoefte toeneemt en deze via de warmtewisselaars ontoereikend wordt, opent de stalcomputer de rolluiken en worden de afzuigventilatoren trapsgewijs volgens behoefte aangestuurd.

Opmerkelijk is dat naast de ventilatoren in de afzuigkokers achteraan de stal, er vooraan in beide zijgevels eveneens een ventilator geplaatst is. Deze is in de eerste plaats bedoeld om tijdens het uitladen voor verluchting te zorgen vooraan de stal wanneer de onderdruk bij het weg- of uitladen wegvalt. Wanneer het zeer warm is kan met de bijkomende inlaten er eveneens een tunneleffect gecreëerd worden.

Topprestaties zonder antibiotica

Jan Coninx zweert al jaren met dezelfde partners om tot uitstekende technische resultaten te komen. "Goede rondes beginnen met kwaliteitskuikens, deze betrek ik bij **Broeierij David**. Ik volg nauwgezet de temperatuur van zowel de kuikens als de stal op kuikenniveau op en leg ook ruim voer op het kuikenpapier". Hiervoor heeft Coninx een aangepaste strooier. "Voor de veterinaire begeleiding werk ik al jaren goed samen met **Galluvet**. De Mestafvoer wordt verzorgd door **O(rganische) M(est) H(andel) Johan Knapen en Lifarma bv** levert me allerhande bedrijfsbenodigheden o.a. op het gebied van hygiëne en vitamines".

Voeder

Het kernvoer wordt al jaren aangeleverd door **De Heus Voeders** en mede door hun technische ondersteuning is de voerconversie erg goed. Vooral op het feit dat hij vele rondes kan draaien zonder inzet van antibiotica is Jan zeer tevreden. Nu er in de nieuwe stallen ook een automatische spoelinstallatie op de drinklijnen geplaatst is, is Jan overtuigd dat hij ook in zijn nieuwe stallen zonder antibiotica zal kunnen werken.

Het bedrijf Coninx werkt op contractuele basis samen met **De Heus Voeders**. "Dit heeft me bedrijfszekerheid en door goede technische resultaten, lees voerconversie, kan ik mijn marge verhogen", aldus Jan. Er wordt een 7 weken cyclus aangehouden en de eerste opzet in de nieuwe stallen was voorzien voor 11 januari.

HOOFDSPONSOR

PRESENTEERT

Uitnodiging

Seminarie Pluimveehouderij

Vrijdag 16 februari 2018 om 18.15u

“Crisiscommunicatie, hoe pakken we dit aan?”

De pluimveehouderij werd het afgelopen jaar door verschillende crisissen getroffen. Telkens speelde de media een belangrijke rol in het communicatieproces. Hoe kan de sector correct en opportuun omgaan met de verschillende mediakanalen? Welke rol kunnen landbouwers ende andere spelers in de pluimveehouderij hierin spelen?

Yves Panneels, woordvoerder van VLM Airlines en Airbus, deelt graag zijn ervaringen. Traditionele pluimveehouders produceren diverse voedingswaren van uitstekende kwaliteit, zowel op nutritioneel als ecologisch vlak. Zijn de landbouwers zich daar voldoende van bewust? Zijn ze daar nog fier op? Individuele landbouwers moeten, samen met de rest van de keten, vertegenwoordigers worden van hun product. Op die manier kunnen ze ook in tijden van crisis een belangrijke rol opnemen. Tom Vandenbussche, diëtist van onder andere Guillaume Van Keirsbulck en Jens De Keukeleire, geeft ons zijn mening over de producten die de pluimveehouderij voortbrengt.

Opgelet: het aantal plaatsen is beperkt! Schrijf u nu in via www.agridagen.be

Klik op de knop “inschrijving seminaries” en vink vervolgens het (de) seminarie(s) aan dat (die) u wil bijwonen. Toegang tot het seminarie is gratis inbegrepen in de toegangsprijs voor de AGRIDAGEN 2018.

Dit seminarie wordt u aangeboden door:

Agri'dagen

Locatie:

Seminarieruimte Agridagen (hal 5)
Weelde Depot, Geeneinde 54, 2381 Ravels

Programma:

18.15u: aanvang seminarie

Wouter Wytynck zorgt voor de juiste mindset bij de sprekers en bezoekers.

Yves Panneels en Tom Vandenbussche delen hun kennis over respectievelijk crisiscommunicatie en de waarde van pluimveeproducten. Vervolgens krijgen we een panelgesprek met verschillende sterke en ervaren sprekers uit de pluimveewereld.

20.00u: netwerkmoment

21.00u: einde

Panelleden:

Theo Niewold: hoogleraar voeding en gezondheid aan de KU Leuven

Anouk Van Wouwe: Promotie en Communicatie manager bij VLAM

Luc Maertens: oud-medewerker van ILVO en hoofdredacteur Pluimvee

Hilko Ellen: medewerker van de Wageningen University & Research

Eric Van Meervenne: Vlaamse vleeskuikenhouder, voorzitter van de vakgroep Pluimvee Boerenbond

Eric Hubers: Nederlandse leghennenhouder, voorzitter van de vakgroep pluimveehouderij LTO

Moderator:

Jacques Van Outryve is een vaste waarde in de landbouw-journalistiek als adjuncthoofdredacteur van Boer&Tuinder en expert in het Europese landbouwbeleid.

Het Pluimveesymposium werd door Johan Zoons (PP, rechts op de foto), Tom Destoop (Organisatieteam Agridagen, links op de foto) en Wouter Wytynck (Boerenbond) samengesteld.

Better
Together

agrifirm

BELGABROED
distributiecentrum

dav
studie- en adviesbureau

for farmers
the natural food business

MS Schippers
Passion for Farming

sbb
accountants
adviseurs

Aviagen

ROXELL

Spoomans

VSI
Vlaamse Slachtersvereniging

BE PARTNERS

Provincie
Antwerpen
PROVINCIËLE
PLUIMVEEHOUDERIJ

Pluimvee
Provinciale Vereniging van
Boerenbonden en
Landbouwers van
Antwerpen en
Brabant

Vencomatic Group
Agri Supply - Pieten - Vencomatic

Wouter Schmeitsma
Vlaamse schapekenners die er toe tellen

BOERENBOND
Nederlandse Landbouwersbond

CID LINES
Palace in Belgium

TULDERHOF
ventilation

**SPECIALIST IN VENTILATIE EN
NATUURLIJK DAGLICHT VOOR PLUIMVEE**

- > Goed geïsoleerde inlaatventielen
- > Natuurlijk daglicht en uitloop
- > Ventilatoren en geïsoleerde deuren
- > Stofreductie
- > Warmtewisselaars

**VLIF STEUN BESCHIKBAAR VOOR
DAGLICHT 30% EN UITLOOP 15%**

BEL VOOR ADVIES EN AFSpraak +32 (0)14 65 86 91

WWW.TULDERHOF.COM

HEAWAT

SPOELUNIT VOOR HET PNEUMATISCH EN MECHANISCH
SPOELN VAN LEIDINGEN - ZONDER CHEMIE

Beter spoelen voor betere resultaten!

- Zonder chemie de waterleiding spoelen
- Afwisseling van water en perslucht (1 tot 6,5 bar)
- Leidingen tot 1" en 500 meter lang
- Eenvoudig aan te sluiten met GEKA koppeling en 220 V
- Spoelt biofilm, antibiotica weg die chemie laat zitten

Chemie

HEAWAT

FRANS VEUGEN
BEDRIJFSHYGIENE BV

info@fransveugen.nl

WWW.FRANSVEUGEN.NL

TEMPO team

Europese Pluimvee Services-België

**Stationsstraat 37 bus 3
3582 BERINGEN**

JULLIE VANGBEDRIJF

(In samenwerking met E.P.S.-België)

- ✓ Wij laden/lossen alle soorten kippen en pluimvee.
- ✓ Wij leveren eerste kwaliteit.
- ✓ Stipte bediening; juiste tijd en juiste plaats.
- ✓ Onze ervaring is uw garantie.

Tel & Fax +32 (0) 3 82 86 708 • **GSM** + 32 (0) 495 86 83 80 • **Email** Tempogroep@gmail.com

Eerste resultaten met legkippen met onbehandelde snavels op het Proefbedrijf Pluimveehouderij

tekst en beeld: Nathalie Sleenckx en Ine Kempen

Het houden van hennen met onbehandelde snavels is een uitdaging waar ook Belgische opfokkers en leg-hennenhouders mee geconfronteerd worden. In april 2017 werd daarom in onze volièreafdeling een proef opgestart met bruine onbehandelde legkippen. Een snavelbehandeling wordt routinematig uitgevoerd om voornamelijk problematisch verenpikken te voorkomen.

Hiervoor werden er 3.840 poeljen met hele snavels opgezet in een deel van de volière-stallen van het Proefbedrijf Pluimveehouderij. Evenveel poeljen met een behandelde snavel kwamen in identieke huisvesting terecht. De behandeling van de snavel werd in de broeierij uitgevoerd op de 1-dagskuijken met een laser, waardoor het puntje van de snavel afvalt.

Al deze hennen hadden dezelfde jeugd door-gemaakt: dezelfde geboortedatum, hetzelfde opfokbedrijf en zelfs dezelfde opfokstal. Ook op het proefbedrijf zaten beide groepen in dezelfde omstandigheden en doorliepen ze onder identieke omstandigheden het aan de leg komen en het verdere verloop van de legronde. Het enige verschil tussen deze 2 groepen hennen was dus het puntje van de snavel en wat extra afleidingsmateriaal in de afdeling met onbehandelde kippen.

Al op jonge leeftijd bleek het al dan niet snavelbehandelen toch al voor een verschil in verenkleed te zorgen. (zie foto's van eerste tekenen van pikkerij). Er

werd onmiddellijk gereageerd met extra afleidingstechnieken maar het verenkleed van de onbehandelde hennen bleef achteruit gaan. Dit had ook een effect op verschillende productieparameters. **De resultaten zullen uitgebreid besproken worden op de sectordagen van maart georganiseerd door het Proefbedrijf Pluimveehouderij.**

Deze gaan door op 12 maart om 19u op het Proefbedrijf in Geel en eveneens op 14 maart om 13u30 op het Proefbedrijf en op 20 maart om 13u30 in de Shamrock in Tielt.

Volledige programma:

Ine Kempen en Nathalie Sleenckx (Proefbedrijf Pluimveehouderij) gaan in op de voorlopige resultaten van de huidige legronde. Thema's: pikkerij bij de volière en eikwaliteit bij de kooi.

Philippe Gelaude (DGZ) zal de immuniteit van oudere leghennen behandelen en de mogelijke gevaren dat dit met zich meebrengt.

Behandelde hennen op 22 weken

Onbehandelde hennen op 22 weken

Behandelde hennen op 31 weken leeftijd

Onbehandelde hennen op 31 weken leeftijd

Conceptkippen is geen synoniem voor traag groeiende kippen

tekst en beeld: Luc Maertens,
Evelyn Delezie - ILVO-Dier

De laatste jaren heeft er zich een waaier van houderij-systemen of productiewijzen van vleeskippen ontplooit. Nederland, met zijn engagement om vanaf 2017 uitsluitend nog langzaam groeiende kippen in de schappen aan te bieden, is koploper op dit vlak. Bij alle productiewijzen die afwijken van de gangbare norm, ook reguliere houderij genoemd, spreekt men van “conceptkippen”. Maar met de vele benamingen, mede doordat grote retailers er eigen merknamen voor bedacht hebben, is het moeilijk door de bomen het bos nog te zien. In deze bijdrage proberen we wat duidelijkheid te scheppen.

De aanleiding

De steeds snellere groei en bijgevolg vroegere slachtleefijd werd reeds rond de eeuwwisseling in Nederland aan de kaak gesteld door organisaties die opkomen voor het dierenwelzijn. Wouter Klootwijk, journalist en medewerker van het programma ‘Keuringsdienst van Waarde’, lanceerde reeds in 2001 de term ‘Plofkip’. Later werd dit schimpwoord gretig overgenomen door Wakker Dier in hun campagnes in Nederland tegen de productie van de gangbare kippen.

Concepten met de gangbare snelgroeiende kippen, waarbij hogere eisen gevraagd worden voor diervriendelijker huisvesting en voedselveiligheid, winnen aan interesse.

Door de kritiek op de gangbare of reguliere kippen zocht **Coppens Diervoeding**, onder de leiding van Ad Kemps, samen met een distributiepartner en de Dierenbescherming in Nederland naar een alternatief. Hieruit is het “Volwaard Concept” ontstaan later omgedoopt tot “Kip van Morgen”. In dit concept waren de belangrijkste verschillen met de gangbare productie dat er een trager groeiend ras ingezet werd (maximum 50 g/dag), een duidelijk lagere bezetting (maximum 38 kg/m²) en aandacht voor de leefomgeving (o.a. daglicht en verrijkmateriaal).

Toen ook de grote supermarkten (AH, Jumbo, ...) of grote spelers zoals de Plukon Food Group, vanaf 2014 volop op de kar sprongen van het “Kip van Morgen” concept, veroverde deze nicheproductie op 3 jaar tijd zowat de volledige markt van vers kippenvlees in Nederland. Iedere supermarkt heeft op zijn eigen manier gestalte gegeven aan deze nieuwe basiskip in hun lastenboeken. Alhoewel ze vallen binnen het oorspronkelijke Kip van Morgen con-

cept hebben ze vaak nog (iets) strengere eisen gesteld en eigen merknamen bedacht. Vandaar de vele benamingen en verwarring waarvoor elk concept juist staat.

En in België

De verschuiving van de “reguliere” standaardkip naar de trager groeiende concepten is niet gevolgd in België en zeker niet in Vlaanderen. Hiervoor kunnen diverse redenen aangehaald worden. De sector is zeker geen vragende partij. De supermarkten zijn niet overtuigd dat de trager groeiende kippen duurzamer zijn en de consument heeft reeds een grote keuze van trager groeiende (en duurder) kippen in de schappen.

Maar toch beweegt er ook veel in de productiewijze. Grote retailers (**Colruyt, Delhaize, ...**) hebben hun lastenboeken duidelijk aangepast om vooral een veilig en diervriendelijker product te kunnen aanbieden. Maar ook andere aanbieders zoals **Plufine** of **Delikip** gaan voor eisen die gerelateerd zijn aan een verhoogd welzijn,

Concepten, waarbij een maximale groei van 50g/d of minder moet gerespecteerd worden tot 3 ster bio-kippen, kleuren het kippenlandschap.

verhoogde kwaliteit of voedselveiligheid (minimaal of geen antibiotica) of waarbij dieren uitsluitend plantaardig voeder verstrekt worden.

Maar in tegenstelling tot Nederland vertrekt men vanuit het duurzaamheidsprincipe (lage voetafdruk, minder ruimte beslag) waaraan men een diervriendelijker productiewijze gaat koppelen en niet omgekeerd. Zo spreekt Colruyt van een 'lerend' lastenboek waarin men geleidelijk eisen oplegt aan producenten zoals het voorzien van daglicht, verrijkmateriaal of de verplichting om goed te scoren op het vlak van preventie van voetzoollaesies.

Conceptkippen ≠ trager groeiend

Een lastenboek dat duidelijk afwijkt van

de wettelijke normen of extra waarborgen garandeert, maar geen eisen oplegt wat het ras, groeisnelheid of slachtleefijd betreft mag dus gerust als een "concept" aanzien worden.

Ook in Nederland wordt nu met bv. de "Royal Top" of het "Enrichment" ketenconcept duurzaamheid van de snelgroeiende kip gecombineerd met een diervriendelijker productiewijze of minimale antibiotica inzet.

Vergelijking van de productieomstandigheden van de concepten

Het is onbegonnen werk om alle concepten of merknamen te gaan opsommen. Soms zijn de verschillen niet groot en zouden de

specificaties van de lastenboeken moeten opgesomd worden. In bijgevoegde tabel hebben we ons beperkt tot de meest voorkomende of onderscheidene concepten. Zijnde deze met reguliere kippen, enkele met trager groeiende maar die niet vallen binnen het ster systeem "Beter Leven" van de Nederlandse Dierenbescherming en tenslotte de 1-ster en de 3-ster biokippen. Bemerkt dat de term "Scharrelkip" ook valt binnen het beter leven, keurmerk 1-ster.

Naast deze concepten komen ook nog een reeks speciale concepten voor zoals de Mechelse Koekoek of in Nederland het "Landhoen", "Polderhoen" of 'Gildehoen' die soms binnen het concept van bio-kippen vallen. Ook zijn er concepten die vooral willen scoren met een specifieke voeding zoals "Mais kip".

Oplijsting van de verschillende eisen gesteld voor de meest gangbare concepten van vleeskippen

	Ras	Max. groei/d	Slacht leeftijd (d)	Aantal kippen/m ²	Aantal kg/m ²	Daglicht	Uitladen	Uitloop	Specifieke voedereisen	Strobalen	Graan strooien	Extra
Standard	Vrij	Vrij	Vrij	Vrij	42	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	-
Enrichment	Vrij	Vrij	Vrij	Vrij	42	Ja	Ja	Nee	Niet GMO*	1,5/1.000 kippen	Nee	Zitstok + piksteen
Royal Top	Vrij	Vrij	Vrij	Vrij	39	Nee	Ja	Nee	RTRS soja	1/2000 kippen	Ja	Ja, via punten systeem
Goed Nest Kip	Trager groeiend	≤50	≥ 48	15,5	38	Nee	Nee	Nee	RTRS soja	1/1000 kippen	Nee	-
Nieuwe Standaard Kip	Trager groeiend	≤45	≥ 49	13,5	30	Ja	Nee	Nee	Plantaardig, 70% graan, RTRS soja	1/1000 kippen	Ja	-
"Beter Leven" 1-ster	Trager groeiend	≤45	≥ 56	12 (binnen)	25	Ja	Nee	Overdekt (25% v/d staloppervlakte)	Plantaardig, 70% graan	1/1000 kippen	Ja	Zitstok, 8u/24u donker
"Beter Leven" 3-sterren (Bio)	Trager groeiend	Niet gedefinieerd	≥ 70	10 (binnen)	21	Ja	Nee	Vrije uitloop, 4m ² /kip	Bio	-	-	8u/24u donker, beperkte toomgrootte

GMO = Genetisch Gemodificeerd RTRS soja : soja met label van duurzaamheid

Exzodus voor de controle van rode vogelmijt

Vraag ernaar bij uw dierenarts

Praktijkervaring met Exzodus, geïntegreerde aanpak van bloedluizen

Sedert enkele maanden is er een nieuwe methode om het bloedluizenprobleem bij kippen te beheersen. Karl Maes uit Lendeledede was er als de kippen bij om als eerste bedrijf in België dit uit te testen. We peilden naar zijn ervaringen samen met Nele Vandenbussche van de dierenartsenpraktijk DEGUDAP, die voor de begeleiding in stond.

Waarom was je onmiddellijk geïnteresseerd in de toepassing van Exzodus op je bedrijf?

Karl: “Ook op ons bedrijf kampten wij in de vorige rondes met de toch wel verschrikkelijke plaag van rode vogelmijten. Onze ervaringen met de weinige toegelaten middelen, of deze die in de bio-legkippenhouderij gebruikt worden, brachten slechts beperkt of tijdelijk soelaas. Nu er een geïntegreerde aanpak beschikbaar is, was de beslissing snel genomen in samenwerking met onze begeleidende dierenarts”.

Nele: “Problemen met bloedluizen stellen we op heel veel legkippenbedrijven vast. Ook op het bedrijf Maes, ondanks goed opvolgen van de besmetting via bloedluisvallen, was het probleem nauwelijks te beheersen met nadelige gevolgen op de technische resultaten en mortaliteit. Met Exzodus, dat toegepast wordt binnen een globaal plan van aanpak, hebben we een nieuw wapen om bedrijven te helpen een bloedluizenplaag te beheersen. Het grote voordeel is dat dit via het drinkwater kan worden toegepast. Wat ook veel minder arbeidsintensief is”.

Karl: “Na toepassing van Exzodus zaten de kippen veel beter in hun vel, wat zich vertaalde in gunstiger technische resultaten”.

Wanneer en hoe werd Exzodus uitgevoerd?

Nele: “Er werd met de verantwoordelijken overlegd en samengewerkt om zo tot een gegarandeerde succesvolle aanpak te komen. Eind november werd het Exzodus programma opgestart. Door middel van bloedluisvallen werd het infestatieniveau van de stal ingeschat. Maar niet enkel de behandeling moet zo correct mogelijk uitgevoerd worden, daarnaast moet ook de insleep zoveel mogelijk beperkt worden. Hiervoor werd samen met de bedrijfsleider een bioveiligheidsaudit overlopen om zo iedere kans op herbesmetting of insleep te voorkomen. Vervolgens werd de behandeling opgestart en werd de infectiedruk ook tijdens de behandelingen gecontroleerd via weging en telling van de bloedluisvallen”.

Wat zijn de ervaringen en resultaten?

Karl: “Nu 2 maanden later is de stal nog vrij van bloedluizen, wat bevestigd wordt via de opvolging van de bloedluisvallen. Maar vooral zien we dat de kippen zich veel beter in hun vel voelen, geen stress hebben en rustiger zijn. Dit vertaalt zich in dui-

Nele: “Enkel via een correcte uitvoering van het Exzodus programma en intensieve bedrijfsbegeleiding om insleep te vermijden, kan een bloedluisinfectie aangepakt worden”.

delijk betere technische resultaten. Zowel het legpercentage als het eigewicht zijn toegenomen maar eveneens duidelijk is de afname van het aantal 2de keus eieren. Als dit verder in de ronde bevestigd wordt, dan is dit de kostprijs zeker waard. Wel vraagt de voortdurende aandacht om insleep te vermijden extra inspanningen, zowel voor mezelf, de toelevering of betreders”.

Tot slot kunnen jullie reeds aanbevelingen meegeven voor een succesvolle aanpak met Exzodus?

Karl: “Naast alle maatregelen in de bioveiligheidsaudit, lijkt het ons wenselijk dat een eerste behandeling bij de poeljen tijdens de opfok plaatsvindt. Als vervolgens op het legkippenbedrijf, na grondige reiniging en leegstand, de poeljen toekomen zijn de nog aanwezige bloedluizen ‘uitgehongerd’. Een behandeling kort na opzet lijkt dan ook de beste garantie om een maximaal aantal bloedluizen af te doden”.

Nele: “Enkel via een correcte uitvoering van het Exzodus programma en intensieve bedrijfsbegeleiding om insleep te vermijden, kan een bloedluisinfectie op legbedrijven aangepakt worden”.

Salmonellabestrijding begint tijdens de leegstand

tekst en beeld: Eva Pierré,
Dierengezondheidszorg Vlaanderen

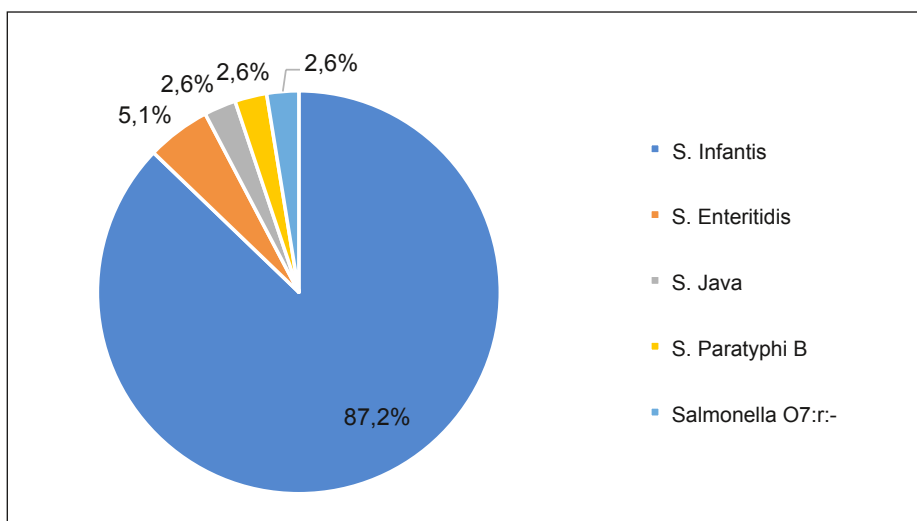
In 2017 waren er opvallend veel pluimveetomen positief voor *Salmonella* *Infantis*. De officiële cijfers zijn nog niet gekend maar het is nu al duidelijk dat dit serotype problemen veroorzaakt bij zowel fokpluimvee als bij gebruikspluimvee (vlees en leg). DGZ bemonsterde vorig jaar verschillende stallen tijdens de leegstand – na reiniging en ontsmetting - met swabs volgens een aangepast protocol. Bijna één op de drie stalen was positief voor *Salmonella* en in bijna 90% van de gevallen ging het om *Salmonella* *Infantis*. Dit vraagt een verbeterde reiniging tijdens de leegstand.

Vorige ronde besmet nieuwe ronde

In 2017 bemonsterde DGZ met het aangepast protocol 22 tomen gebruikspluimvee type vlees (7 bedrijven), 3 tomen gebruikspluimvee type leg (één bedrijf) en 2 tomen fokpluimvee (één bedrijf). De salmonellabacterie bleek vaak nog aanwezig te zijn in de gereinigde en ontsmette stal (tabel 1 en figuur 1). Hierdoor lopen de nieuw opgezette dieren een groot risico om ook positief te testen. Het is daarom nodig om tijdens de leegstand grondiger te reinigen. Zelfs het sterkste ontsmettingsmiddel is niet in staat om *Salmonella* uit te schakelen als de voorafgaande reiniging onvoldoende was.

Staalnameplaats	Aantal stalen	Percentage positieve stalen
Stal (vloer, spleten vloer, muur, ...)	27	40,7
Voer- en drinkstelsysteem	29	27,6
Ventilatie	27	33,3
Los materiaal	25	12,0
Voorruimte	27	29,6
Totaal	135	28,9

Tabel 1: Percentage salmonella-positieve swabs genomen door DGZ volgens het aangepast protocol in 2017 (bij twee tomen was er geen los materiaal in de stal aanwezig en werd een extra staal van het voer- en drinkstelsysteem genomen).

Figuur 1: Serotypenverdeling van positieve swabs genomen door DGZ volgens het aangepast protocol in 2017 (39 stalen).

Hoe de risicoplaatsen aanpakken?

Barsten in de **stalvloer of -muur** zijn nooit volledig vrij van mest te krijgen. Ze vormen een groot risico voor een persisterende salmonellabesmetting. De barsten opvullen is vaak de enige oplossing.

Hoewel zeer arbeidsintensief, is het belangrijk de **voerpannen** tijdens elke leegstand te demonteren. Enkel zo kunnen ze grondig gereinigd worden. Behandel ook bij elke leegstand de binnenzijde van de **drinklijnen**.

Bij bemonstering van de **ventilatie**, blijkt de bovenzijde van de houten roosters rond de ventilatiekokers vaak erg vuil. Reinig de kokers daarom ook van bovenaf.

Het **los materiaal** in de stal (warmtekanon, ladder, hekken of ander materiaal) is het minst vaak positief. Toch dient ook dit materiaal tot in de details gereinigd te worden.

Tot slot is het opmerkelijk dat de **voorruimte** – die net dient om onder hygiënische omstandigheden van schoeisel en kledij te wisselen vooraleer de stal te betreden – vaak positief is voor *Salmonella*. Vaak wordt enkel de vloer van de voorruimte gereinigd terwijl op de stalcomputers en ander materiaal in de voorruimte het stof zich

ronde na ronde opstapelt. Dit vormt een risico omdat *Salmonella* niet enkel in mest maar ook in stof aanwezig kan zijn.

doen door een slordige bioveiligheid. Vermijd zowel tijdens de leegstand als tijdens de ronde insleep en versleeping van *Salmonella* op het bedrijf. Dit kan met eenvoudige maatregelen zoals het wisselen van schoeisel bij betreden van de stal. Pas de bioveiligheidsmaatregelen ook toe tijdens de leegstand. Nog te vaak wordt hier pas mee gestart vanaf de opzet van de nieuwe ronde.

Bioveiligheid

Na een grondige reiniging en ontsmetting tijdens de leegstand, is het zeer belangrijk dit harde werk niet teniet te

Wat houdt een bemonstering met swabs volgens het aangepast protocol in?

Een salmonella-positief pluimveebedrijf moet tijdens de leegstand swabs laten nemen om na te gaan of het reinigings- en ontsmettingsprotocol voldoende efficiënt was om *Salmonella* uit de stal te verwijderen. Standaard gebeurt deze bemonstering met twee mengstalen van elk 25 swabs. Deze bemonstering toont aan of er nog *Salmonella* aanwezig is in de stal, maar geeft weinig informatie over de risicoplaatsen.

Daarom biedt DGZ sinds 2012 - met financiële tussenkomst van het Sanitair Fonds - een bemonstering met swabs volgens een aangepast protocol aan. Dit betekent dat niet twee maar vijf mengstalen van elk 25 swabs worden genomen en dit op vooraf gedefinieerde plaatsen. Zo krijgt de veehouder een beeld van de besmettingsbron(nen) in zijn stal en kan het reinigingsprotocol hierop afgestemd worden.

Alle info over dit bemonsteringsprotocol, vindt u op de website van DGZ (www.dgz.be/ziekte/salmonella-bij-pluimvee).

Voor actuele informatie:

Bezoek de Pluimvee website: www.pluimvee.be Of abonneer je op onze elektronische nieuwsbrief - Info: advertenties@pluimvee.be

Agri'dagen

H O O F D S P O N S O R

Crelan

P R E S E N T E E R T

16-18.02.2018

Weelde Depot

Geeneinde 54, 2381 Ravels

open van 10.00u tot 18.00u

Vakbeurs
voor intensieve
veeteelt en
mechanisatie op
erfniveau

Alle info op

www.agridagen.be

1 zender - 4 thema's

Provincie
Antwerpen

nv Ghekiere

Broeierij *Couvoir*

**"Breng ons een bezoekje
op de Agridagen te Ravels
(16-18 februari)
standnummer 4342"**

CONTACTPERSONEN

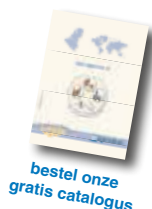
Camille Dupuy	+32 (0)492 747 940
Marc Bauters	+32 (0)499 935 935
Vincent Vanoverberghe	+32 (0)498 935 926

Bieststraat 80 – 8560 WEVELGEM – t. 056 41 42 05 – f. 056 42 25 25

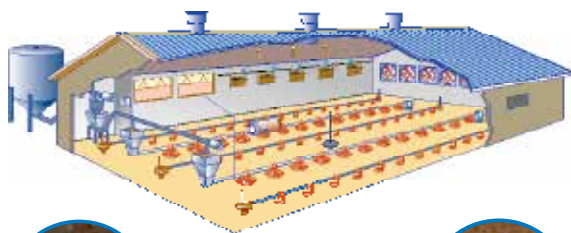

www.agromax.nl

**Stalinrichting nodig:
bespaar geld, bestel
bij Agromax!**

bestel onze
gratis catalogus

agro G3

agro M3

**Nippeldrinksysteem, ventilatie, koeling,
ledverlichting en meer! Kijk op www.agromax.nl**

AgroMax
poultry equipment

Wijchen, Nederland
Tel.: +31 (0)24 6487227
E-mail: info@agromax.nl

Turfstrooisel als bodembedekking voor pluimvee

- Voor een beter stalcomfort, hygiëne en dierwelzijn
- Minder voetzoollaesies
- Uitermate veilig door een lage PH
- Biologische afbreekbaar
- Constante kwaliteit
- Scherpe prijs

VERVOER HERRIJGERS

Herrijgers/Hervado BVBA
Tel 03/667.49.40
GSM 0478/38.83.84
www.Herrijgers-BVBA.be

Zomaar een filmpje maken op uw bedrijf?

Wie heeft er in deze tijd geen smartphone? Een nuttig ding, u kan overal foto's nemen, een filmpje maken, een gesprek opnemen, enz...Men komt heimelijk binnen in uw bedrijf, er wordt ook heimelijk een filmpje gemaakt en daarna wordt het op het Internet geplaatst! Maar de vraag stelt zich of dit "heimelijk" gebeuren toegestaan wordt door onze wetgeving? En ook...hoe de rechter dit in de praktijk beoordeelt?

Is er nog privacy?

Onze Grondwet is duidelijk en stelt: "Ieder heeft recht op eerbiediging van zijn privéleven en zijn gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald" (art. 22).

De vraag stelt zich echter of men in onze huidige maatschappij nog wel kan spreken van privacy? Door het gebruik van computers, betaalkaarten, camera's en dergelijke moet men een deel van zijn privacy prijsgeven. Normaal gezien, rekening houdend met bovenstaand artikel, mag men in zijn privéleven of in zijn woning doen wat men wil. Men mag ook zijn mening zeggen in brieven, e-mails of tijdens (telefoon)gesprekken. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan de overheid zich wel in uw privéleven inmengen.

Foto's nemen met uw smartphone?

Neemt u een foto met uw smartphone, dan gaat

Solange Tastenoye

tekst: Solange Tastenoye

het in zo'n geval om het zogenaamde "recht op afbeelding" of "het portretrecht". Concreet komt het erop neer dat indien u een foto van een persoon wenst te nemen, u zijn toestemming moet vragen. De foto van een persoon mag niet publiekelijk gebruikt worden zonder eerst zijn toestemming te vragen. Laten we hier echter opmerken dat de persoon op de foto wel duidelijk herkenbaar moet zijn.

Wat betreft deze toestemming is het steeds mogelijk deze mondeling te verkrijgen van de afgebeelde persoon. Toch is het raadzaam, om latere problemen te vermijden, dat u om een schriftelijke toestemming vraagt. U zal begrijpen dat mondelinge afspraken hieromtrent moeilijk te bewijzen zijn indien er zich ooit problemen zouden voordoen!

Zomaar een filmpje maken?

Het is de laatste tijd al meer dan eens vertoond geweest: er worden heimelijk beelden gemaakt in een bedrijf, of er wordt een wegpiraat gefilmd met een smartphone of een dashboard camera, of een ander gebeuren dat de aandacht trekt wordt op beeld vastgelegd. De vraag die zich hierbij stelt is of dit in de eerste plaats wel mag en of de beelden hiervan bewijswaarde hebben ten tijde van een rechtszaak.

Wat betreft het maken van beelden, valt men in de meeste gevallen onder de regels van de zogenaamde "Camerawet". Deze wet bepaalt dat u verplicht bent om het gebruik van een camera en het maken van beelden, aan te geven aan de Privacycommissie. Bovendien bent u ertoe gehouden om mensen mee te delen dat ze gefilmd worden door het aanbrengen van een pictogram. Houdt u zich niet aan deze voorwaarden, dan KAN het zijn dat een rechter in de praktijk deze beelden niet als bewijs zal toelaten! Maar ... er zijn ook rechters die er anders over beslissen en die stellen dat ze de beelden toch aanvaarden als bewijs, zelfs al werden de voorwaarden die de

Camerawet voorlegt, niet gerespecteerd! Het is dus altijd afwachten hoe de rechters dit in de praktijk zullen beoordelen.

Maar stel nu dat u gewoon met uw smartphone een bepaalde gebeurtenis filmt, dan moeten we concluderen dat een smartphone niet hetzelfde is als een camera die u aan uw bedrijf of woning aanbrengt. Dit betekent dat, volgens bepaalde rechters, een smartphone NIET onder de regels van de Camerawet valt! Zij menen dat hier de gefilmde mensen niet hoeven op de hoogte te zijn van het feit dat ze gefilmd worden!

Opgepast!

Plaats u deze film op het Internet, dan gaat u wel te ver en pleegt u een inbreuk op de Privacywet. U kan deze beelden echter wel rechtstreeks overhandigen aan de politie. We stellen vast dat mensen in de praktijk vaak beelden of een filmpje plaatsen op Facebook of dergelijke, maar dit is dus uit den boze!

Uit de praktijk!

We weten het allemaal: de wet is één ding, maar de rechtspraak (de beslissingen van rechters) is een andere zaak. Rechters hebben zich al meermaals uitgesproken over zaken waar men op een stiekeme manier een bedrijf binnen gaat en er foto's of een filmpje maakt om zogenaamde wantoestanden vast te leggen. Tijdens dergelijke zaken gaat de verdediging beroep doen op het hierboven aangehaalde artikel 22 van onze Grondwet en op de Privacywet.

Het is dan aan de rechter om deze argumenten al dan niet aan te nemen.

Enige tijd geleden sprak een rechter zich uit over een dergelijke zaak en meende hij dat het heimelijk maken van beelden in een bedrijf om er bepaalde praktijken mee aan het licht te brengen, wel degelijk een inbreuk was op de Privacywet en dat deze beelden dan ook niet konden gebruikt worden als bewijsvoering in deze zaak!

Solange Tastenoye.

www.solangetastenoye.be

GRATIS juridisch advies voor onze abonnees.

Op het telefoonnummer: **013/46.16.24**
Elke werkdag van 8u30 tot 17u.

Oordeelsestraat 84
5111 PL Baarle-Nassau
T 06 - 205 39 464
F 013 - 590 4714

"Gespecialiseerd in het uitmesten
en reinigen van stallen"
Ook voor machinale roosterreiniging

www.stallenreinigingvantilburg.nl
E info@stallenreinigingvantilburg.nl

Stalautomatisering pluimveebedrijven

Aerowing Luchinlaat

*Luchtinlaatklep met een constante
en onafhankelijke worp*

Droeshaut NV
Hamonterweg 139
B – 3930 ACHEL
Tel: +32(0)11642892
www.droeshaut.be
info@droeshaut.be

Stand: 4441

Tussentijdse evaluatie “Welzijn en huisvesting legkippen” goedgekeurd

*Op basis tekst Vlaamse Raad
voor Dierenwelzijn*

In de periode 2007 – 2009 werd de huisvesting van legkippen besproken in een toen nog federale evaluatiecommissie. Hierin spits- te de discussie zich vooral toe op de vraag of in België ook verrijkte kooien verboden dienden te worden. De evaluatiecommissie besliste toen dat een verbod op het installeren of het in gebruik nemen van kooihuisvesting voor leghennen ten vroegste op 1.1.2025 zou kunnen gebeuren, voor zover tegen die tijd voldaan werd aan een aantal voorwaarden.

Deze voorwaarden waren de volgende:

- De omschakeling van de Belgische leghennensector naar huisvesting in niet-kooisystemen brengt geen concurrentienadeel voor de Belgische leghennenhouders met zich mee t.o.v. leghennenhouders in andere lidstaten van Europa.
- Er blijken geen kooihuisvestingssystemen te bestaan die een gelijkwaardig of beter dierenwelzijnsniveau garanderen dan de niet-kooisystemen.
- De hygiënische en sanitaire status van niet-kooisystemen blijkt niet slechter dan deze van de verrijkte kooisystemen.
- De gezondheidstoestand van de diervverzorgers en dieren in de niet-kooisystemen is gelijkwaardig met deze van de verrijkte kooisystemen.

Er werd eveneens besloten om de evaluatiecommissie elke 5 jaar samen te roepen om de stand van zaken op te maken en de voortgang te evalueren. De laatste bijeenkomst van deze commissie dateert van 2014.

Sedert 2014 Vlaamse bevoegdheid

Bij de oprichting van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werd beslist om de evaluatiecommissie rond het welzijn van legkippen opnieuw samen te roepen, deze keer als werkgroep van de Raad. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van de leghennensector (Boerenbond, Vlaamse Bedrijfspluimvee- en konijnenhouders vzw, Broeiersbond

Het federale advies van 2009 betreffende de huisvesting van legkippen werd eind vorig jaar ongewijzigd door de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn goedgekeurd. Wel zijn er nu tweejaarlijkse evaluatiemomenten voorzien.

en Lodewijckx), dierenwelzijnsverenigingen (GAIA en Eurogroup for Animals), dierenartsen (dierenartsenpraktijk DEGUDAP) en wetenschappers van het ILVO, Odisee en het Proefbedrijf Pluimveehouderij. De samenstelling van deze werkgroep werd besproken en goedgekeurd binnen de Raad voor Dierenwelzijn.

Bevindingen werkgroep

De werkgroep vergaderde viermaal tussen 24 maart 2017 en 27 juni 2017. Een overzicht van de recente wetenschappelijke literatuur over de huisvesting van legkippen werd besproken, alsook van de huidige stand van zaken met betrekking tot de wetgeving in de andere Europese landen en de situatie van de leghennensector in Vlaanderen. Daarna werd aan de leden

van de werkgroep gevraagd om ieder voor zich na te denken over mogelijke strategieën, maatregelen of acties waardoor het welzijn van legkippen in Vlaanderen zou kunnen verbeterd worden. Ten slotte werden al deze voorstellen binnen de werkgroep overlopen om na te gaan welke een brede steun konden vinden.

Verskillende retailers en producenten schakelen over of voorzien een overschakeling naar eieren uit niet-kooisystemen in verwerkte producten. Zo plant Delhaize dit voor de producten van zijn huismerk vanaf 2020. Dergelijke grote volumes zullen resulteren in verschuivingen in de vraag.

De Waalse minister voor dierenwelzijn heeft in een beleidsintentie aangekondigd dat kooisystemen in Wallonië moeten verdwijnen tegen 2028.

Geen consensus

Net zoals bij de federale evaluatiecommissie, was er geen duidelijke consensus in de werkgroep over welk huisvestingsstelsel het meeste dierenwelzijn biedt. Alhoewel er weinig recente wetenschappelijke literatuur is over een directe vergelijking tussen deze twee grote types van huisvesting, lijken zowel verrijkte kooisystemen als niet-kooisystemen voor- en nadelen te hebben. Of het ene dan wel het andere stelsel dan globaal de voorkeur verdient, hangt af van het belang men hecht aan de verschillende aspecten van dierenwelzijn en dit verschilt van de ene persoon tot de andere en er bestaat voorts nog geen wetenschappelijke methode om daar objectief een uitspraak over te vellen. De gedragsmogelijkheden voor de leghennen zijn in niet-kooisystemen uitgebreider door de grotere beschikbare ruimte en de inrichting. De legkippen kunnen meer soortegengedrag vertonen zoals nest-, scharrel- en pikgedrag. Ook de keuze- en controlemogelijkheden zijn voor de legkip groter in de niet-kooisystemen. Anderzijds komen andere welzijnsproblemen meer voor in niet-kooisystemen zoals borstbeenletsels, verenpikken en een slechte luchtkwaliteit (bv. fijn stof en bacteriële belasting). Een bijkomende complicatie is dat de werkelijke staat van dierenwelzijn, naast het huisvestingsstelsel beïnvloed wordt door tal van andere factoren zoals de opfokcondities, de bedrijfsvoering, de keuze van hybride.

Alhoewel beide systemen niet vrij van problemen zijn, lijkt er een grotere discrepantie tussen het potentiële en het werkelijke niveau van dierenwelzijn bij niet-kooisystemen in vergelijking met verrijkte kooien. Zo heeft de LAYERHOUSE-studie aangetoond dat er aanzienlijke problemen zijn op Belgische leghennenbedrijven met een voliëresysteem (dit zijn 'moderne' niet-kooisystemen waarbij de hennen zich in de stal kunnen verspreiden over verschillende etages) zoals voor wat betreft borstbeen- en voetzolaandoeningen, verenpikkerij en kannibalisme, en stofconcentratie. Wel lijkt de sterftekans gedaald tot een niveau dat (bijna) vergelijkbaar is met de sterftekans in verrijkte kooien. De grote variatie tussen bedrijven in het voorkomen van deze problemen suggereert dat verdere optimalisatie nodig en haalbaar is. De sleutel hiertoe

is waarschijnlijk een betere afstemming tussen de huisvesting, het management en de dieren zelf (opfok en genetica).

Besluiten

Er is weinig nieuwe informatie waaruit zou kunnen besloten worden dat aan de voorwaarden voldaan wordt die in het federale advies van 2009 vernoemd worden om te kunnen komen tot een verbod op kooihuisvesting. Binnen de werkgroep werd ook geen consensus gevonden om deze voorwaarden aan te passen¹. Bijgevolg blijft het advies uit 2009 ongewijzigd bestaan.

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn erkent wel dat het noodzakelijk is dat er maatregelen worden genomen om het welzijn van leghennen in het algemeen te verbeteren en stelt de volgende acties voor:

- Het oprichten van netwerkgroepen van pluimveehouders in samenwerking met de sector: deze participatieve actiegroepen, waarin pluimveehouders, ondersteund door een professionele facilitator, het voortouw nemen om ervaringen uit te wisselen en gezamenlijk te zoeken naar verbeteringen zowel per huisvestingssysteem als per onderwerp (bv. over de bestrijding van vogelmijten of het voorkomen van verenpikken).
- Wetenschappelijk onderzoek naar verbeteringen in niet-kooisystemen waar het niveau van dierenwelzijn op praktijkbedrijven vermoedelijk nog het meest kan verbeteren, moet met prioriteit gestimuleerd worden.
- Het opzetten van een snel en kostenefficiënt monitorsysteem in samenwerking met de sector dat het welzijn van legkippen meet aan het slachthuis en hierover terugkoppelt naar de pluimveehouder en eventueel andere verantwoordelijken (bv. transporteurs, slachthuis). Ervaringen uit andere EU-landen tonen aan dat dergelijke 'benchmarking-systemen' heel effectief zijn om het welzijn van landbouwdieren op korte tijd aanzienlijk te verbeteren, zeker indien die gekoppeld zijn met een beloning en/of bestraffing bij het (herhaaldelijk) halen van goede dan wel slechte resultaten.

De evaluatiecommissie voor de huisvesting van leghennen komt normaal gezien om de vijf jaar samen. In aanloop naar het uitdoofscenario vanaf 2025 vraagt de Raad dit overleg om de 2 jaar te laten plaatsvinden.

¹ GAIA en Eurogroup for Animals dringen echter sterk aan op een herziening van de voorwaarden zoals vernoemd in het federale advies van 2009, omdat ze, zoals nu geformuleerd, de status quo in stand houden en de constructieve overgang naar een kooivrije leghennenhouderij in Vlaanderen kunnen tegenhouden.

Waarheen met het praktijkgericht pluimveeonderzoek?

tekst: Luc Maertens*

beeld: Proefbedrijf Pluimveehouderij

Onderzoek wordt in Vlaanderen op verschillende niveaus (fundamenteel, praktijkgericht, ...), in verschillende instellingen (universiteiten, onderzoeksinstituten, ...), en zowel door de overheid als de privésector uitgevoerd. In deze overweging gaan we ons beperken tot het meer praktijkgericht onderzoek. De resultaten van dit type onderzoek zijn veelal niet baanbrekend maar wel onmiddellijk toepasbaar op onze bedrijven en daardoor zeer interessant. Discussies omtrent financiering alsook de organisatie van het praktijkonderzoek zijn momenteel aan de orde.

Waar heeft het onderzoek plaats?

Reeds verschillende tientallen jaren ondersteunt de Provincie Antwerpen het praktijkgericht Pluimveeonderzoek. Hieruit ontstond het Proefbedrijf voor de Pluimveehouderij in Geel dat in 2014 grondig vernieuwd en uitgebreid werd. Hiermee bezit de provincie voor zowel vleeskuikens als leghennen over een unieke proefaccommodatie waar proeven op praktijkschaal mogelijk zijn. Zowel de huisvesting als de dierenaantallen zijn repre-

sentatief voor de bedrijven in Vlaanderen. Onderzoek op een brede waaier van relevante onderwerpen voor de praktijk vindt er plaats.

Naast het Proefbedrijf te Geel wordt op het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) te Melle-Merelbeke op verschillende domeinen specifiek onderzoek uitgevoerd. Dit gaat van voedingsonderzoek, tot productkwaliteit (vlees, eieren), bacteriologisch-, emissie- of welzijnsgerelateerd onderzoek. Hun uitrusting, expertise en laboratoria laten een meer onderbouwend onderzoek toe. Verder zijn er de Universiteiten of Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) die voor bepaalde projecten sterke ondersteuning bieden aan het praktijkonderzoek.

Rol van de overheid

Het praktijkgericht onderzoek werd in diverse landen sterk afgebouwd. In dit verband kunnen we verwijzen naar Groot-Brittannië, Frankrijk en zeker Nederland.

Het motief hiervoor was dat de praktijk zelf maar moest instaan voor dit type onderzoek. Maar ondertussen is dit idee achterhaald omdat veel onderzoek niet direct interessant is om door de privésector ondersteund te worden. Denk in dit verband maar aan bv. dierenwelzijnsge-

Binnenzicht van één van de 8 afdelingen van de recente proefstal voor vleeskippen op het PP.

relateerde of klimaat/milieu-gerelateerde onderwerpen.

Beleidsondersteunend onderzoek, dat in toenemende mate gevraagd wordt, kan enkel op onafhankelijk, lees door de overheid sterk ondersteund onderzoek. Maar koken kost geld. Bij onderzoek is er nu éénmaal veel meer personeel nodig voor waarnemingen, dataverzameling en verwerking of dure apparatuur. Veel zaken kunnen in toenemende mate geautomatiseerd worden maar omwille van hun dikwijls uniek karakter vergen ze grote investeringen voor onderzoeksinstellingen.

Middelen kunnen gegenereerd worden uit projecten, lokale of Europese. Deze laten hoofdzakelijk toe om de personeelskosten van het project te financieren maar genereren geen bijdrage in de vaste kosten van een onderzoeksinstituut. **Een voldoende en vaste dotatie van de overheid is een conditio sine qua non om een goed functionerend en onafhankelijk onderzoek mogelijk te maken.** Dat ook de privésector of de praktijk zijn steen(tje) moet bijdragen is maar logisch maar mag de geloofwaardigheid van het onderzoek niet in het gedrang brengen (lees niet de bovenhand nemen).

Structurele samenwerking gewenst

Onderzoek vraagt voortdurend investering in nieuwe technieken en expertise. Deze is niet voorhanden op één instelling en synergie tussen bestaande instituten kan een grote meerwaarde bieden. Dit komt zowel de betaalbaarheid als de kwaliteit van het onderzoek ten goede.

Nu reeds zijn er verschillende projecten waar het Proefbedrijf, ILVO, de Universiteiten en of DGZ hun krachten bundelen. Maar een meer structurele samenwerking waarbij de overheid (Vlaams – Provincie) via dotaties deze ondersteunt lijkt noodzakelijk om de leefbaarheid en kwaliteit van het onderzoek te garanderen. Zo kan bv pilootonderzoek op het ILVO uitgevoerd worden waarna in samenwerking met het PP het op praktijkschaal uitgetest kan worden. Om een vruchtbare en werkbare intense

De proefstal voor legkippen in één van de afdelingen met volièrehuisvesting.

samenwerking te bewerkstellingen zijn concrete afspraken of een andere organisatiestructuur wenselijk. Hierdoor zou niet alleen kunnen vermeden worden dat in dezelfde vijver voor extra financiering moet gevist worden maar vooral ook dat er een sterkere groep gevormd wordt die grotere projecten kan binnenhalen en uitvoeren.

Praktijkonderzoek nodig?

De pluimveesector is een boeiende productie op wereldschaal. Vanaf 2020 is het mondiaal de belangrijkste dierlijke productie. In de gecontesteerde wereld van dierlijke eiwitproductie voor menselijke consumptie wordt het erkend als het meest duurzame. Op dit vlak scoort het bijzonder goed in vergelijking met varkens en vooral met herkauwers.

In Vlaanderen neemt het belang van de pluimveesector toe, zeker in volume. Maar ook het aantal bedrijven loopt veel minder terug dan in andere sectoren. Naar milieu toe scoren pluimveebedrijven goed, denk in dit verband maar aan de doorgedreven toepassing van emissiearme systemen of verwerking van de mest. Het praktijkonderzoek heeft zeker zijn steentje bijgedragen tot de rendabiliteit van onze bedrijven en aanvaarding van deze sector.

Vlaanderen is traditioneel ook steeds een pionier geweest op het vlak van de

pluimveehouderij. Diverse bedrijven zoals Petersime, Roxell, ... of kernvoederbedrijven zijn uitgegroeid tot wereldspelers. Ook hier kan het praktijkonderzoek verdere ondersteuning bieden door samenwerking met bedrijven.

Unieke accommodatie

Met het Proefbedrijf te Geel hebben wij een unieke accommodatie die vele Europese landen ons benijden. Maar het blijft nodig om de leefbaarheid en onafhankelijkheid ervan te garanderen. Dat dit de nodige overheidsondersteuning vraagt is vanzelfsprekend maar ook een inpassing in een groter onderzoeksconsortium lijkt wenselijk om de kwaliteit van het onderzoek te garanderen en om haar functies te kunnen vervullen van zowel praktijk als beleidsondersteunend onderzoek. Kwaliteitsvol praktijkonderzoek komt niet alleen de sector ten goede maar kan ook veel bijdragen tot een grotere maatschappelijke aanvaarding.

Hopelijk draagt dit pleidooi bij om onze sterke positie op het vlak van praktijkonderzoek verder uit te bouwen en zeker niet af te bouwen.

*Luc Maertens was tot november 2016 verbonden als onderzoeker aan ILVO-Dier

Ross[®] 308 is Simply the Better Bird

The Ross 308 facts:

- Leading FCR
- Competitive Meat Yield
- Low Cost Production

Choose the better bird.
www.aviagen.com/ross

Aviagen[®]

Provincie
Antwerpen

Neem de touwtjes van de toekomstige pluimveehouderij mee in handen

Pluimveehouders worden steeds meer geconfronteerd met nieuwe uitdagingen en nieuwe technologieën. Het Proefbedrijf Pluimveehouderij zoekt samen met pluimveehouders naar geschikte en haalbare praktijkoplossingen. Hiervoor trekken we regelmatig naar pluimveebedrijven over heel Vlaanderen. Als pluimveehouder kan je meteen aan de slag met de nieuwste ontwikkelingen en volg je alles van op de eerste rij. Tal van je collega's zijn al mee gestapt in één van de vele kleine en grote projecten van het Proefbedrijf Pluimveehouderij. Er werden camera's geïnstalleerd, borstbeenscores gecontroleerd, warmtescans uitgevoerd en ééndagskuikens opgevolgd op meer dan 50 bedrijven. Ben jij de volgende? Geef dan vandaag nog je contactgegevens door via proefbedrijf@provincieantwerpen.be. Samen werken we aan een mooie toekomst voor de pluimveehouderij!

STUDIEVERGADERING

**Dinsdag 20 februari 2018
om 13u30**

In de vergaderzaal REO veiling,
Oostnieuwkerkesteenweg 101 Roeselare

13u30 Onthaal met koffie

14u00 **Uw rechten en plichten bij controle**

Hoe doe ik aan zelfcontrole? Wie voert het woord? Wat doe je vóór en na een controle?
Omgaan met verwachte en onverwachte controle.
door Fried Van Opstal van Wellmilieuadvies

16u15 **Netwerking met receptie**

Stalautomatisering pluimveebedrijven

Collega gezocht

Technisch/commercieel adviseur

Profiel:

- Je kan terugkijken op enkele jaren relevante ervaring
- Je bent gedreven en leergierig
- Affiniteit met de landbouwsector is vereist
- Kennis van het Frans is een pluspunt

Belangrijkste taken:

- Je bent verantwoordelijk voor het zoeken van nieuwe klanten en het houden van bestaande klanten in België en Zuid-Nederland
- Je staat de klanten bij in de zoektocht naar de beste bij hun passende oplossing voor de realisatie van hun project
- Je volgt de projecten op en begeleidt ze van A tot Z

Ons Aanbod:

- Medewerkers van Droeshaut maken deel uit van een hecht team dat zich specialiseert in uitdagende projecten in de landbouwsector
- Je werkt met de meest moderne technologieën en levert maatwerk af aan onze klanten

Droeshaut NV

Hamonterweg 139

B – 3930 ACHEL

Tel: +32(0)11642892

www.droeshaut.be

info@droeshaut.be

Agro-Expo Roeselare lonkt meer en meer naar de pluimveesector

tekst en beeld:
Karolien Langendries

Van 27 t.e.m. 29 januari vond de tweejaarlijkse land- en tuinbouwbeurs Agro-Expo plaats in Roeselare. Met ongeveer 160 standen en een 20.000-tal bezoekers werd opnieuw een topeditie verwacht. Daar waar vroeger vooral gefocust werd op groenteteelt konden we merken dat de pluimveesector toch ook aan belang wint. Onze West-Vlaamse afdeling had er alvast een druk bezochte stand.

Even werd gevreesd dat Agro-Expo zou verhuizen van Roeselare naar Kortrijk maar door enkele aanpassingen, zoals een shuttledienst van aan de verste parkings, bleef men toch in Roeselare. Tijdens de officiële opening werd het vernieuwde bestuur voorgesteld (zie foto).

Officiële opening

Tom Vandenkendelaere, Europees Parlements lid, verkondigde tijdens zijn toespraak dat we geen schrik moeten hebben van het vreemde en onze (en Europese) grenzen niet voor alles mogen sluiten. Volgens hem moet iedereen met een open blik durven kijken naar de toekomst want “door in een cocon te blijven, vliegt de vlinder niet uit”. Toch stelt hij er onmiddellijk bij dat de landbouw niet de dupe mag worden van vrijhandelsakkoorden met derde landen en is hij ook voorstander van een gelijk speelveld. Later in de namiddag

Het nieuwe bestuur van Agro-Expo Vlaanderen: links algemeen coördinator en secretaris Marc Debode, in het midden voorzitter Rik Vanwildemeersch en rechts ondervoorzitter Rik Decadt.

Op sommige momenten werd de stand van onze West-Vlaamse afdeling zo druk bezocht dat ook het gangpad werd ingepalmd.

kwam Tom Vandenkendelaere ook op bezoek bij de stand van de Landsbond waar de Europese knelpunten in de pluimvee-sector besproken werden.

Landsbondstand

Na de officiële opening trokken we naar de stand van onze West-Vlaamse afdeling. Na een eerder rustige zaterdagvoormiddag (waar de openingsreceptie ongetwijfeld voor iets tussen zat) kon men zaterdagmiddag op de koppen lopen. De lekkere advocaat en heerlijke kippenhapjes lokten heel wat pluimveehouders en toeleveranciers naar onze stand voor een aangename babbel.

Pluimvee-sector

Meer en meer komen standen naar Roeselare die specifiek gericht zijn op de pluimvee-sector. Naast de stand van de

Op de mooie stand van broeierij Ghekiere, die recht tegenover onze stand stond, heerste steeds een gezellige drukte.

Via kippenstalstrooien.be bereikt u een jong bedrijfje dat zich bezighoudt met het instrooien van uw pluimveestallen. Het materiaal is steeds gericht op de behoefte van uw kippen.

Installatiebedrijf Instalec stelde een nieuwe soort silo voor, de Mafa Unik, gemaakt van aluzinkplaat. Bemerkt de grotere opening onderaan van de Mafa Unik (rechts) t.o.v. de standaard polyester-silo (links).

Landsbond, kon men ook terecht voor een drankje en een hapje bij broeierij **Ghekiere**. Dit jaar was ook **Spoormans** voor het eerst aanwezig op Agro-Expo om samen met hun West-Vlaamse (en uiteraard ook andere) klanten hun 70-jarig bestaan te vieren. Verder waren ook nog verschillende **installatiebedrijven**, **voederleveranciers** en andere **toeleveringsbedrijven** van de partij voor pluimvee.

Innovaties in pluimveeland

Er waren ook enkele primeurs te zien op Agro-Expo. Zo werd **ProPlume** voorgesteld, de joint-venture tussen het West-Vlaamse Voeders Degrave en het Nederlandse Coppens Diervoeding. De voeders zullen geproduceerd worden bij Voeders Degrave, met de kennis van het Nederlandse Coppens waardoor de transportkosten sterk gedrukt kunnen worden. ProPlume wil pluimveehouders voeders aanbieden met een zeer goede voederconversie en wil vooral ook transparantie bieden aan de pluimveehouders tijdens de hele cyclus.

Silo uit aluzink

Instalec, een jong installatiebedrijf uit Moorslede, had met een bak met eendagskui-kens opnieuw gezorgd voor een publiekstrek-ker. Maar daarnaast hadden zij ook een nieuw soort silo voor te stellen, de MAFA Unik, ver-vaarldigd uit aluzinkplaat dat de beste eigen-schappen van aluminium en zink combineert. Deze silo zou geen last hebben van condens en de brede opening onderaan zorgt ervoor dat het voeder minder ontmenging ondergaat. “Wat eerst in de silo kwam, zal er ook eerst uit gaan”. Bij de standaardsilo blijft er steeds oud voeder achter langs de kanten waardoor de voederhygiëne vermindert.

Instrooien van stallen

Via ‘**Kippenstalstrooien.be**’ kom je terecht bij een bedrijfje dat sinds een kleine 2 jaar is op-gericht en zich bezighoudt met het professioneel instrooien van pluimveestallen. Op Agro-expo stelden ze zich voor en hadden ze verschillende soorten strooiselmaterialen mee om de pluim-veehouder warm te maken voor hun bedrijf.

Steeds interessanter

Het mag gezegd: de beurs wordt steeds interes-santer voor de pluimveehouders. Hierbij willen we ook de vele West-Vlaamse bestuursleden danken voor hun inzet op deze 3-daagse beurs.

ProPlume is een joint-venture tussen Voeders Degrave en Coppens Diervoeding. Links bemerkt u Jan Degrave, in het midden Antoine Van Loon en rechts Bert van Boxtel.

Europees Parlements lid Tom Vandenkendelaere kwam met onze voor-zitter en adviseur van gedachten wisselen over de Europese knelpunten in de pluimveesector.

Spoormans viert dit jaar zijn 70-jarig bestaan en kwam voor het eerst naar Agro-Expo afgezakt.

Provinciale Vereniging voor
Bedrijfspluimvee- en
Konijnenhouders
West-Vlaanderen vzw

BUSREIS AGRIDAGEN

De Provinciale vereniging West-Vlaanderen legt een bus in naar de Agridagen in Ravels
Op Vrijdag 16 februari 2018

We verzamelen 1ste opstap aan de Hallen in Roeselare om 10u30 STIPT .
2de opstap Beernem carpoolparking om 10u50.
3de opstap Lokeren Carpoolparking om 11u30
Het voorziene vertrek uit Ravels is 21 u.

Bij aankomst bezoeken we de beurs.

Om 18u15 kan je deelnemen aan het pluimvee seminarie : “ Crisiscommunicatie, hoe pakken we dit aan ?”
Alle info vind je op www.agridagen.be. Inschrijven voor het seminarie is verplicht.

Er wordt een bijdrage van 5 euro persoon gevraagd als deelname in de kosten voor de bus,
Niet leden betalen 20 euro.

Deze busreis wordt ingericht met financiële steun van Broeierij **VERVAEKE-BELAVI** en **BELGABROED NV**

Inschrijven kan door storten van het bedrag op rek nr IBAN BE94 4660 1410 4114 BIC : KREDBEBB.

Graag een bericht met je naam, opstapplaats en GSM nummer mailen naar lietaer.delepierre@telenet.be
of telefonisch 0495/321.178

den Ouden Oirschot
Pluimveeservicebedrijf

Meer dan 25 jaar
dienstverlenend in de
pluimveewereld

Vangen, laden en lossen van
kuikens, legkippen, moederdieren en kalkoenen

Nieuwedijk 26
5688 LK Oirschot

+31 (0)411 - 68 84 92
+31 (0)411 - 68 84 93

info@denoudenoirschot.nl
www.denoudenoirschot.nl

THORÉ

INSTALLATIES & CONSTRUCTIES
MIDDENSPANNINGSCABINES

Verbruikt uw bedrijf meer dan 80.000
kWh elektriciteit per jaar?

Wanneer u een eigen cabine plaatst geniet u
van lagere distributiekosten door de
netbeheerder (tot 50% goedkoper).
Dit voordeel zorgt dat u de cabine al in 5 jaar
kan terugverdienen afhankelijk van uw
jaarlijks verbruik.

Heeft u soms stroom tekort?

Met een eigen cabine is een veel groter
aansluitvermogen mogelijk dan wanneer u
laagspanningsklant bent.
Dit zorgt voor een hogere bedrijfszekerheid
op piekmomenten.

Vragen of interesse? Contacteer ons vrijblijvend!

Tel. 0476 992 792

www.ictshore.be

info@ictshore.be

Space bevestigt als tweede grootste beurs voor dierlijke productie

De organisatoren van Space pakten recent uit met een uitgebreide infobrochure, in 10 talen waaronder het Nederlands, om Space 2018 voor te stellen. De Franse vakbeurs heeft dit jaar plaats van 11 tot en met 14 september in het Parc Expo in Rennes.

Met **1443 exposanten en bijna 115.000 bezoekers** is Space de tweede grootste vakbeurs ter wereld voor de dierlijke productie.

De veehouders waren met een aandeel van 55% met voorsprong de grootste groep. Kijken we naar de impact per sector dan zien we dat 29.585 melkveehouders en bijna 140.000 vleesveehouders Space bezochten. De pluimveeouders waren goed voor 7639 bezoekers. 42% van de bezoekers kunnen ondergebracht worden in de groep bedrijfsleiders, technici, voorlichters en studenten.

Een enquête, uitgevoerd tijdens de vorige editie, wees uit dat Space op een waarderingcijfer van 8 op 10 kon rekenen.(CR)

77 miljoen eieren vernietigd en 1,9 miljoen kippen geruimd tijdens fipronilcrisis

In een interview vorige maand in de krant 'La Dernière Heure' blikte Minister Ducarme terug op de fipronilcrisis. Hij was nog maar pas aangesteld als Minister van Landbouw (in opvolging van minister Borsus) en kreeg onmiddellijk de fipronil-crisis voorgeschoteld. Tijdens die crisis werden in totaal ongeveer 77,4 miljoen eieren vernietigd en 1,9 miljoen kippen geruimd. Minister Ducarme toonde zich bijzonder tevreden over de manier waarop de crisis werd aangepakt.

België voorziet als enige land compensatie voor de getroffen pluimveeouders, dit na goedkeuring van de Europese Commissie. Minister Ducarme staat ook nog steeds achter de aanpak van ons voedselagentschap, ondanks de kritiek die ze gekregen hebben tijdens de crisis, en verwees in dit verband naar Nederland waar er nog steeds een 100-tal bedrijven de productie niet hervat hebben. Verder haalde hij in het artikel ook nog eens aan dat de getroffen pluimveeouders tot eind april hun schadedossier kunnen indienen (voor wat de federale compensaties betreft).

Lichte stijging van de Europese mengvoederproductie

FEFAC, de Europese federatie van de mengvoederindustrie, meldt een totale productie van 156,7 miljoen ton veevoeder in 2017. Dit is een heel lichte stijging van 0,2 procent in vergelijking met 2016. De productie van rundveevoeding nam, omwille van de gestegen melkprijs toe, terwijl er minder varkensvoeder werd geproduceerd. De productie van pluimveevoeder daarentegen steeg lichtjes.

Pluimveevoeder blijft het grootste segment voor de Europese veevoederindustrie, goed voor een productie van 54,4 miljoen ton, gevolgd door varkensvoeder (49,9 miljoen ton) en rundveevoeder met 43,5 miljoen ton.

De productie van pluimveevoeder werd sterk beïnvloed door de uitbraak van vogelgriep in een aantal pluimveeregio's in Europa. Dit was vooral het geval in de Franse en de Hongaarse eendenhouderij. Een aantal Europese landen zagen hun pluimveestapel stabiliseren of licht teruglopen. De grote uitzondering was Polen, daar steeg de productie voor het derde jaar op rij met zeven procent. Al bij al hadden al deze tendensen weinig invloed op de totale voederproductie, die slechts 0,5 procent steeg tegenover 2016. De top drie van grootste mengvoeder producerende landen wordt aangevoerd door Duitsland, gevolgd door Spanje en Frankrijk. (LM)

Minister Weyts niet gewonnen voor idee om bij hittestress vrachtwagens te ontzetten uit de files via de pechstrook

De pluimveesector heeft, op vraag van de verantwoordelijke overheid, enkele maatregelen opgelijst om het aantal dood aangevoerde kippen in het slachthuis te reduceren (zie ons januarinummer). Hierbij werd ook de vraag gesteld aan Minister van Dierenwelzijn, Ben Weyts, om vrachtwagens geladen met slachtkuikens te ontzetten uit de file bij extreme weersomstandigheden (zowel koud als warm). **In Nederland en Duitsland wordt dit nu al gedaan.**

Minister Ben Weyts is niet onmiddellijk gewonnen voor dit idee omdat hij denkt dat de pechstrook niet voorzien is op zo'n zwaar vervoer. Volgens een mobiliteitsexpert zou dit niet zozeer een probleem mogen vormen indien dit niet frequent gebeurt. In Nederland is dit nog maar nauwelijks (of niet) voorgevallen. De vraag is dan echter of er nog anderen (bvb motorrijders) de pechstrook mogen gebruiken voor uitzonderlijke gevallen. Bij pluimvee gaat het echter om levende dieren, waarbij het percentage dat uitvalt sterk stijgt wanneer de dieren lang in de blakende zon staan. Het is ook niet zomaar mogelijk om transport overdag te gaan vermijden. Er moet immers zoveel mogelijk 'just in time' aangeleverd worden bij het slachthuis. (LM)

Druk van vogelgriep houdt aan in verschillende delen van de wereld

Niet alleen is er recent in het Zuid-Hollandse Rhoon (net onder Rotterdam) bij een hobbyhouder een uitbraak van hoogpathogene H5N6-vogelgriep vastgesteld, maar op vele plaatsen in de wereld wordt er melding gedaan van besmettingen met hoog pathogene stammen (HPAI). In **Nederland** was hetzelfde typevirus reeds eerder aangetroffen in december op een eendenbedrijf in Biddinghuizen en bij verschillende vogels langs het Veluwemeer. Half januari werd dit type virus ook aangetroffen bij wilde vogels in het **Engelse** Warwickshire.

Diergeneeskundige autoriteiten maken melden van uitbraken zowel in **Indië** (H5N8) maar eveneens zijn er, volgens WATT Poultry, bevestigde gevallen in Cambodja, Irak, Saudi Arabië, en Taiwan. In Indië betreft het een eerste uitbraak sinds juni 2017 op een bedrijf met 951 stuks pluimvee. In **Taiwan** kampt de pluimveesector nu reeds 3 jaar met het HPAI H5N2. Eind januari werden terug 6 nieuwe haarden gemeld aan het OIE waarbij in totaal 34.400 stuks pluimvee betrokken waren.

In **Saudi Arabië** werden recent 8 nieuwe uitbraken gemeld veroorzaakt door het HPAI H5N8 subtype wat het totaal op 12 brengt sedert begin dit jaar. Men meldt een sterfteaantal van 109.000 en de ruiming van 1,25 miljoen stuks pluimvee.

Hetzelfde virus heeft dit jaar ook voor een tweede uitbraak gezorgd in centraal **Irak** op een groot bedrijf met 209.000 dieren. En zo kunnen we nog een tijdje doorgaan met de opsomming want recent is er eveneens groot alarm in **Japan** na de vaststelling van de HPAI H5N1 variant bij een roofvogel.

Meer in de buurt, kampen onze **Franse** zuiderburen nog steeds met het virus in hun eenden en ganzenbedrijven. Ook hier werd recent terug een bedrijf geruimd na vaststelling van een LPAI besmetting (WATT Poultry, OIE). (LM)

Performantie van chemische en biologische luchtwassers kan hoger met eenvoudige ingrepen

De bevindingen van een doctoraatsstudie (Caroline Van der Heyden), over de efficiëntie van ammoniakverwijdering bij de huidige beschikbare chemische en biologische luchtwassers, werden recent medegedeeld in een ILVO persbericht. De studie uitgevoerd op varkensbedrijven maakt onder meer duidelijk in welke mate de systemen hun verwijderingsefficiëntie verliezen wanneer de debieten, zuurtegehaltes of andere parameters suboptimaal worden.

Via meetcampagnes en modelsimulaties is de invloed van de ingaande luchtcondities, en het ontwerp en de sturing van de installatie op de luchtwasserperformantie nagegaan. Een verhoogd **ventilatie-debiet** resulteert in een verlaagde verwijderingsefficiëntie van ammoniak, als gevolg van een verminderde verblijftijd in de installatie. De ingaande luchttemperatuur heeft dan weer weinig invloed op de efficiëntie.

Performantie van biologische luchtwassers kan omhoog via **inoculatie en pH controles**. Een belangrijke vaststelling is het risico dat biologische installaties tussen 2% en 5% van de ammoniak kunnen omzetten in lachgas (N₂O), een schadelijk broeikasgas. En dat ze kunnen verzuren. De precieze oorzaak is nog onbekend, maar het euvel is wel te voorkomen door een controlesysteem met zuur- en basedosering in te bouwen. De werking daarvan is in kaart gebracht en gunstig. Door de pH te balanceren naar 6,5 kan een meer volledige omzetting van ammonium naar nitraat in het waswater behaald worden.

Een andere strategie om de werking van een biologische luchtwasser te verbeteren is het **inoculeren** van biologische wassers **met actief slib** uit een waterzuivering. Door de inoculatie ontstaat er meteen een meer geschikte microbiële populatie in de installatie, een snellere opstart van nitrificatie, minder nitrietaccumulatie en daardoor een lagere lachgasuitstoot. De werking van de installatie wordt hierdoor dus geoptimaliseerd én de uitstoot van het schadelijke broeikasgas wordt beperkt. (LM)

HET „SPECHT VARIA PLUS“ SYSTEEM
Het Specht Varia Plus Systeem is het resultaat van meer dan tientallen jaren ervaring.

Meer ruimte per kip voldoet aan de eisen voor het dierenwelzijn.

Uitstekend overzicht zowel onder de installatie als ook op de verschillende etages.

Voer, water, rustzones en nesten op elke etage beschikbaar.

De nesten aan de buitenkant vergemakkelijken een goede controle.

Met behulp van de kantelbare bodem kunnen de nesten automatisch worden gesloten.

Op de brede eierbanden hebben de eieren voldoende ruimte.

Extra zitstokken boven op de installatie.

Extra niveau boven de nesten mogelijk.

Direct van de producent. Eigen productie sinds 1961. Profiteer van onze ervaring.

Ten Elsen
GmbH & Co. KG
D-47665 Sonsbeck/Germany
Dassendaler Weg 13
Telefon +49 (0) 2838 912-0
Fax: +49 (0) 2838 2791
www.specht-tenelsen.de
info@specht-tenelsen.de
Hans Theo Ten Elsen
GSM: +49.173-8 79 65 82

Prijszetting eieren: januari een bewogen maand

tekst en beeld: Luc Maertens

Eieren

Na de enorme stijging van de eierprijzen sedert het begin van de fipronilcrisis was het te verwachten, eens het aanbod terug op peil, dat er een dalende trend na nieuwjaar zou ingezet worden. Want “what goes up must go down” is een economisch gezegde. Daarbij is er de jaarlijkse trend van mindere vraag, vooral van de industrie, na de feestdagen. Maar wat er zich in de loop van januari voorgedaan heeft is, is de sector onwaardig. Eénzijdige opzegging van contracten, niet uitbetalen van de marktprijs en de regels van prijszetting éénzijdig opzeggen, de eierhandel heeft zich niet bepaald van haar fraaiste kant laten zien.

Dat pakstations en verwerkers ook geconfronteerd geweest zijn met vele problemen en verliezen geleden hebben, door de fipronilcrisis, is geen reden om éénzijdig de zeer lage Duitse industrieprijsnotering van WeserEms te eisen voor de verrijkte kooi-eieren (code 3). Niet alleen de getroffen producenten maar ook de verwerking is een gelijkaardig bedrag aan compensaties en vergoedingen toegezegd voor de geleden verliezen. Dat de producenten deze eis van de handel niet konden aanvaarden in de prijzencommissie van Kruishoutem is vanzelfsprekend. Want spelregels en afspraken verander je niet zomaar als het je goed uitkomt. We raden onze leden dan ook aan om de producentenprijs, die in week 3 genoteerd werd, te doen uitbetalen en niet toe te geven aan de lage prijszetting van de handel. Juridisch moet een overeenkomst nageleefd worden.

Eén week later was de rede teruggekeerd en kon er terug een notering in consensus vastgelegd worden voor de witte kooi-eieren. Dat deze een zeer sterke daling laat zien (zie rode lijn in figuur) is niet alleen te wijten aan het aanbod dat in ons land terug op peil komt, maar ook aan het grote aanbod van industrie-eieren vanuit Spanje en vooral Polen. Wat dit laatste land betreft, de salmonellaproblemen in hun legsector blijken nog niet van de baan, zodat er een verschuiving is van tafeleieren naar industrie-eieren die een hittebehandeling ondergaan. Mede door de mindere vraag zorgt dit voor een zeer sterke terugval van de prijs (-€4,73/100 voor de witte klasse 3) in de maand januari of bijna een halvering van de prijs.

De **scharrels** daarentegen houden veel beter stand en de wekelijkse terugval in prijs is vrij beperkt, en de bruine noteren nog boven de 10 euro (klasse 3). Hierdoor is er een enorme kloof tussen de notering voor verrijkte kooi-eieren en de scharrels die eind januari opgelopen is tot meer dan 3 (bruine) of 4 (witte) euro/100 eieren of 30 - 40% !! Een dikke maand geleden stonden de ‘kooi-eieren’ zelfs hoger genoteerd dan de scharrels of hoe een markt op een zeer korte tijd (al dan niet correct) kan omslaan.

Bemerk tenslotte de “eigenaardige” prijszetting van de **3 lichtste klassen bruine scharrels**. Gedurende vele weken werd de prijs vorig jaar “kunstmatig” gelijk (hoog) gezet met de kooi om te vermij-

den dat de bruine kooi-eieren duurder zouden genoteerd worden. Maar sedert de prijsval, vanaf begin dit jaar, van de kooi-eieren heeft men nog enkele weken deze koppeling (gelijke prijs) aangehouden als “compensatie”. Maar vanaf de laatste week van januari zijn de lichtste klassen scharrel terug “normaal” genoteerd.

Vleeskippen

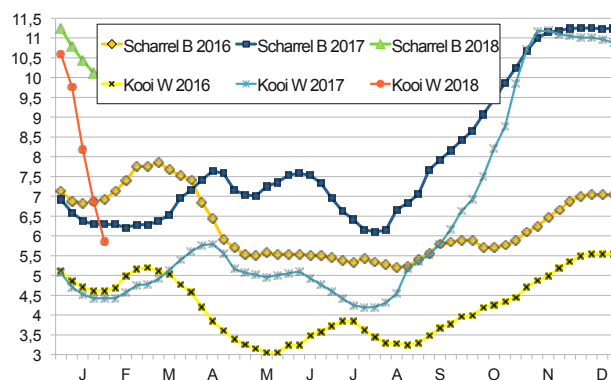
De markt voor de vleeskippen lijkt reeds een ganse tijd zowat in evenwicht en laat geen grote schommelingen zien. In januari heeft zowel Deinze als de ABC prijs wel iets moeten toegeven, en komen we onder het prijsniveau van de vorige jaren. Zie rode lijn in de figuur. Gelukkig zijn de voederprijzen niet gestegen en nemen de prestaties van de dieren nog toe. Maar bij een eventuele verdere daling van de prijs komt de rendabiliteit onder druk. Ook is het afwachten hoe de nakende brexit zal verlopen. Groot Brittannië is een belangrijke exportmarkt voor ons land en Nederland, en kan bij een ‘harde brexit’ hoge importheffingen opleggen. Door het opstappen van Groot-Brittannië uit de EU worden de importquota van Brazilië en Thailand, de twee grootste importeurs, over minder landen verdeeld en dit kan ook voor prijsdruk zorgen.

Wat de **soepkippen** betreft is er geen groot nieuws te melden. De zware staan goed geprijsd terwijl de uitgelegde legkippen moeilijker hun weg vinden.

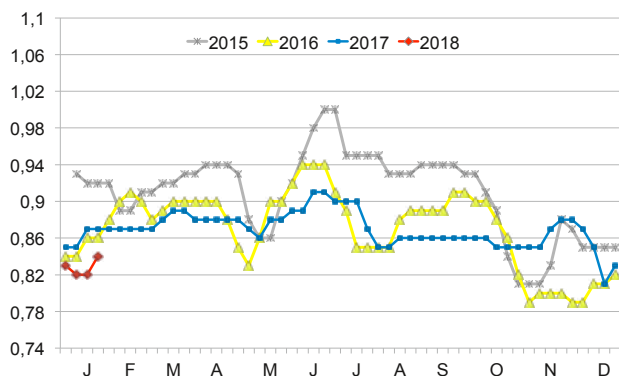
Konijnen

Tenslotte nog de konijnenprijzen. Blijkbaar zorgen deze voor veel nervositeit in de prijzencommissie. Maar onenigheid of meningsverschillen kunnen nooit fysiek geweld goedpraten. Respect voor elkaars mening, en komen tot een consensus onder volwassen mensen, is een minimale vereiste om tot een correcte prijszetting te komen.

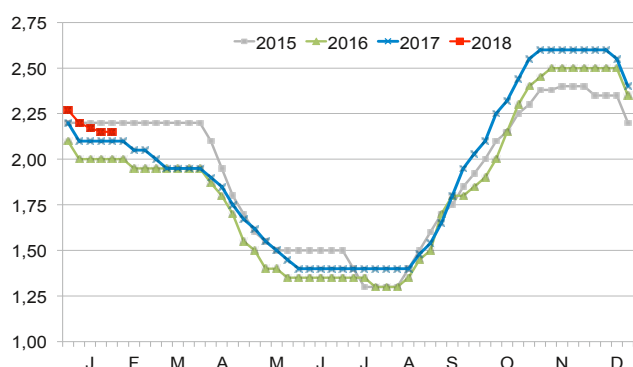
Evolutie prijs eieren (€/100): Klasse 3
Scharrel bruin – Kooi wit

Notering braadkippen (€/kg): middenprijs Deinze

Notering konijnen Deinze (€/kg)

- GSP erkend ontsmettingsbedrijf
- Vliegen-, bloedluis- en ongediertebestrijding
- Doseerapparaten, kuikenpapier en beschermingsmaskers
- Reeds meer dan 20 jaar ervaring

Rene Martens
Veldvoort 28, 2990 Wuustwezel
Tel. & Fax 03/669 84 31
hyvarki@skynet.be

 Lohmann België

Uitnodiging

22 februari 2018

VOSSelaar

15 maart 2018

ZWIJNARDE

SEMINARIE

UW TOEKOMST IN DE LEGPLUIMVEEHOUDERIJ

Speciaal voor alle Belgische sectorgenoten uit de legpluimvee organiseren wij een seminarie op donderdag 22 februari in Vosselaar en donderdag 15 Maart in Zwijnaarde (vanaf 16.00 uur).

Special guest: Roger de Vlaeminck
voormalig Belgisch wielrenner en veldrijder

OVER HET SEMINARIE

Wij zien grote veranderingen optreden in de legpluimveehouderij. De vraag naar alternatieve eieren in het winkelschap neemt toe, de retail komt met steeds hogere eisen. Veel pluimveehouders voelen zich genoodzaakt hierop in te spelen.

Mogelijk brengt het u ook nieuwe kansen! De kernvraag van de middag is daarom:

Welke veranderingen zal de toekomst ons brengen en op welke manier kunnen wij hierop inspelen?

 Lohmann België

PROGRAMMA en AANMELDEN
voor het seminarie: www.lohmannbelgie.be

Eierprijzen markt Kruishoutem (volgens prijzencommissie) - per 100 stuks in euro

Witschalige eieren

	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
Cat 0	13,42	12,43	10,59	9,31	8,15	13,05	12,50	12,12	13,36	12,08
Cat 1	12,18	11,19	9,35	8,07	6,91	11,81	11,26	10,88	12,12	10,84
Cat 2	11,40	10,47	8,78	7,47	6,39	11,14	10,88	10,56	11,32	10,52
Cat 3	10,60	9,76	8,19	6,87	5,87	10,70	10,47	10,20	10,76	10,16
Cat 4	9,79	9,02	7,60	6,27	5,35	10,10	9,90	9,67	10,15	9,64
Cat 5	8,91	8,25	6,96	5,67	4,83	9,11	8,93	8,70	9,11	8,68
Cat 6	8,05	7,49	6,28	5,07	4,31	8,18	8,02	7,78	8,14	7,77
Cat 7	7,19	6,68	5,60	4,46	3,78	7,26	7,12	6,90	7,23	6,90

Bruinschalige eieren

	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
Cat 0	13,52	12,53	10,69	9,91	8,75	13,40	13,08	12,60	12,32	12,25
Cat 1	12,28	11,29	9,45	8,67	7,51	12,16	11,84	11,36	11,08	11,01
Cat 2	11,6	10,67	8,98	8,17	7,09	11,64	11,34	10,91	10,62	10,56
Cat 3	10,8	9,96	8,39	7,57	6,57	11,08	10,79	10,43	10,12	10,08
Cat 4	9,99	9,22	7,80	6,97	6,05	10,31	10,06	9,74	9,54	9,51
Cat 5	9,11	8,45	7,16	6,37	5,53	9,11	8,45	7,16	6,37	8,55
Cat 6	8,15	7,59	6,38	5,67	4,91	8,15	7,59	6,38	5,67	7,77
Cat 7	7,29	6,78	5,70	5,06	4,38	7,29	6,78	5,70	5,06	6,90

Pluimveemarkt prijzencommissie Deinze (met inbegrip Belplume toeslag)

Week van	3.1	10.1	17.1	24.1	31.1
extra zware soepkippen	0,58€-0,60€	0,58€-0,60€	0,58€-0,60€	0,58€-0,60€	0,60€-0,62€
bruine soepkippen	0,22€-0,24€	0,22€-0,24€	0,19€-0,21€	0,19€-0,21€	0,13€-0,15
witte soepkippen	0,15€-0,17€	0,15€-0,17€	0,12€-0,14€	0,12€-0,14€	0,6€-0,8€
braadkippen	0,82€-0,84€	0,81€-0,83€	0,81€-0,83€	0,81€-0,83€	0,83€-0,85€
ABC	0,86 €	0,85 €	0,84 €	0,84 €	0,84 €
konijnen	2,27 €	2,20 €	2,17 €	2,15 €	2,15 €

Poultryshop24

Vernieuwde website
www.poultryshop24.com

In/verkoop van: Pluimvee inventaris,
eierinpakkers en sorteermachines

**Te Koop: Moba 85 met stapelaar
in prima staat**

info@poultryshop24.com
+31 6 53646226

Ven Poultry B.V.

Te koop gevraagd alle soorten soepkippen

Actief in de
pluimveehouderij
sinds 1949

- * Hoogste vaste prijs of
- * Hoogste prijs Deinze+
- * Betaling binnen 2 dagen
- * Correcte afname

014-45 30 40 (B)
0031-492 537 066 (NL) 0031-653 487 136 (GSM)
www.venpoultry.nl --- info@venpoultry.nl

Handelsnoteringen Kruishoutem

Witschalige eieren

	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
XL	14,22	13,23	11,39	10,11	8,95	13,85	13,30	13,10	12,92	12,88
L	12,20	11,27	9,58	8,27	7,19	11,94	11,68	11,51	11,36	11,32
M	10,59	9,82	8,40	7,07	6,15	10,90	10,70	10,56	10,47	10,44
S	8,65	8,09	6,88	5,67	4,91	8,78	8,62	8,45	8,38	8,37

Bruinschalige eieren

	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1	3.1	9.1	16.1	23.1	30.1
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
XL	14,32	13,33	11,49	10,71	9,55	14,20	13,88	13,40	13,12	13,05
L	12,4	11,47	9,78	8,97	7,89	12,44	12,14	11,71	11,42	11,36
M	10,79	10,02	8,60	7,77	6,85	11,11	10,86	10,54	10,34	10,31
S	8,75	8,19	6,98	6,27	5,51	8,75	8,19	6,98	6,27	8,37

Gemiddelde poeljenprijs aanpassing

Jaar-week	Gemiddelde Poeljenprijs Aanpassing	
	Gemiddelde opfokvoeder- prijs €/100 kg	Aanpassing €/100 afgeleverde poeljen
2018/3	27,76	46,70
2018/4	27,76	46,70

Prijzen grondstoffen (€/ton)

	2.1	9.1	16.1	23.1	30.1
Tarwe	135,00 €	136,00 €	136,00 €	133,50 €	133,50 €
Wintergerst	133,00 €	134,50 €	134,50 €	132,50 €	132,50 €
Maïs	146,00 €	146,50 €	146,50 €	143,50 €	143,50 €

Bezoek ons
tijdens de
Agridagen
in Ravels

Makkelijke rondes en een beter rendement. Dat garanderen wij.

Een goede darmgezondheid, droge stallen, uniforme koppels en een lagere voederconversie. Dat beloven we u niet alleen, we durven het zelfs te garanderen. Wij hebben bewezen dat pluimveehouders met ons voer en onze begeleiding aantoonbaar betere resultaten boeken. En dankzij onze contacten profiteert u van aantrekkelijke afzetmogelijkheden van uw vleeskippen. Meer weten? Vraag onze pluimveespecialisten naar de mogelijkheden voor uw bedrijf.

Bel ons voor
een afspraak

Simon Delmeiren
0495 455 191

Ab van der Leest
+31 6 13 930 736

de Hoop

K E N N I S
K U N D E
K A R A K T E R

Telefoon +31 314 649222
info@dehoop-zelhem.nl
www.dehoop-zelhem.nl

SPOORMANS BESTAAT

70

TRITS
OP MIJN
KIPPEN

JAAR

AGRO-EXPO 27-29 JANUARI 2018/ROESELARE

AGRIDAGEN 16-18 FEBRUARI 2018/RAVELS

LIV VENRAY 6 - 8 MAART 2018/VENRAY

In 2018 blikt Spoormans terug op 70 jaar **TRADITIE IN KWALITEIT.**

Daar zijn we trots op!

Tijdens de komende beurzen staan we klaar om samen met u
vooruit te kijken naar morgen.

Spoormans

